

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

О. М. ДАНИЛЬЧУК

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ. СЕРЕДНІ ВІКИ І ДОБА ВІДРОДЖЕННЯ

*Рекомендовано Методичною радою НУК
як методичні вказівки*

Електронне видання комбінованого
використання на DVD-ROM

МИКОЛАЇВ • НУК • 2011

УДК 821 (076)
Д 18

Укладач О. М. Данильчук, старш. викладач

Рецензент Н. М. Філіппова, канд. філол. наук, доц., проф. НУК

Кафедра прикладної лінгвістики

Данильчук О. М.

Д 18 Історія зарубіжної літератури. Середні віки і доба Відродження :
методичні вказівки / О. М. Данильчук. — Миколаїв : Видавництво НУК,
2011. — 56 с.

Містять розподіл навчального часу з урахуванням кредитно-модуль-
ної системи. Наведені теми змістовних модулів, тематика лекційних та прак-
тичних занять (до останніх додаються перелік художніх текстів для читання
і список критичної літератури), подаються загальні тести для самоконтро-
лю, контрольні питання, список обов'язкових для читання художніх творів,
тематика рефератів, питання до заліку, таблиці, теоретико-термінологіч-
ний матеріал (словник), а також список рекомендованої літератури.

Можуть бути використані як при підготовці до аудиторних занять,
так і під час самостійного вивчення окремих розділів.

Призначені для студентів-філологів та тих, хто опановує історію за-
рубіжної літератури самостійно і бажає систематизувати свої знання.

УДК 821 (076)

Навчальне видання

ДАНИЛЬЧУК Олена Михайлівна

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ. СЕРЕДНІ ВІКИ І ДОБА ВІДРОДЖЕННЯ

Методичні вказівки

Комп'ютерне верстання *В.Г. Мазанко*
Коректор *М.О. Паненко*

© Данильчук О. М., 2011

© Видавництво НУК, 2011

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 3,8. Обсяг даних 1007 кб.

Тираж 15. Вид. № 21. Зам. № 447.

Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування,
54025, м. Миколаїв, просп. Героїв Сталінграда, 9

E-mail : publishing@nuos.edu.ua

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2506 від 25.05.2006 р.

ПЕРЕДМОВА

Курс «Історія зарубіжної літератури. Епоха середньовіччя і доба Відродження» має на меті ознайомити студентів із закономірностями розвитку літературного процесу V–XVI століть.

У методичних вказівках розглядаються основні літературні явища середніх віків та епохи Відродження в їх органічному історичному зв'язку і взаємопереходах, розкривається естетична основа даних явищ, їх ідейно-тематичний зміст і поетика, встановлюються зв'язки зі світоглядним життям епох.

Мета вказівок – дати студентам для їх практичного використання матеріали, необхідні в процесі вивчення творчості поетів та письменників даного історико-культурного періоду.

Курс, який читається студентам факультету прикладної лінгвістики протягом другого навчального семестру, складається з двох основних розділів: літератури середньовіччя та літератури доби Відродження.

У кожному з періодів, дуже великих і складних за своїм історичним змістом, у свою чергу можна виділити окремі етапи.

1. Література періоду розпаду родового ладу і зародження феодалізму.
2. Література епохи розвиненого феодалізму. Народна творчість та її віддзеркалення в письмових пам'ятках.
3. Література епохи розвиненого феодалізму. Рицарська і клерикальна література.
4. Література епохи розвиненого феодалізму. Міська і народна література.
5. Відродження в Італії.
6. Гуманізм в Германії і Нідерландах. Німецька реформація.
7. Відродження у Франції.
8. Відродження в Іспанії і Португалії.
9. Відродження в Англії.

Ці теми складають основний матеріал пропонованого курсу.

Під час вивчення даного матеріалу особливу увагу приділено аналізу такого прогресивного літературного напрямку, як гуманізм; визначається роль німецької реформації; детально досліджується драматургія (особливо – англійська); слухачі знайомляться з тенденціями літератури бароко (Іспанія).

У зв'язку з великою кількістю тем деякі з них розглядаються студентами самостійно.

РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

II семестр – 2,5 кредити – 5 модулів

36 годин лекцій, 18 годин практичних, 18 годин індивідуальних,
18 годин самостійної роботи

I кредит (36 годин). Література середньовіччя

I модуль

Література періоду розпаду родового ладу і зародження феодалізму.

Народна творчість та її відображення у письмових пам'ятках.

Героїчний епос

Лекції:

1. Середньовіччя: загальна характеристика.	2
2. Кельтський та германський епоси.	2
3. Героїчний епос (французький, німецький, іспанський).	2

Практичні:

1. Героїчний епос. «Пісня про Роланда», «Пісня про мого Сіда», «Пісня про Нібелунгів».	2

Індивідуальні:

1. Кельтський епос.	2
2. Відображення германського епосу в давньонімецькій та англосаксонській літературі.	2

Самостійні:

1. Середньовічна народна поезія та сліди найдавнішої народної лірики та драми.	2
2. Героїчний епос (французький, іспанський та німецький).	2
МКР № 1	2

2 модуль

Рицарська та клерикальна літератури. Міська та народна літератури.

Лекції:

1. Давньоскандинавська література. Латиномовна світська література.	2
2. Лірика трубадурів і труверів. Мінезанг.	2
3. Рицарський роман. Сатира і дидактика. Клерикальна, міська й народна літератури.	2

Практичні:

1. Рицарський роман. «Трістан та Ізольда», «Партсфаль».	2

Індивідуальні:

1. Клерикальна література.	2
2. Лірика трубадурів і труверів.	2

Самостійні:

1. Рицарський роман.	2
2. Драма.	2
МКР № 2	2

І кредит (36 годин) + 0,5 кредиту (18 годин) = 1,5 кредиту (54 години)

Література Відродження

3 модуль

Відродження в Італії, Германії та Нідерландах. Німецька реформація

Лекції:

1. Відродження: загальна характеристика.	2
2. Данте Аліг'єрі. «Нове життя», «Божественна комедія».	2
3. Розвиток гуманізму в XIV–XV століттях. Криза гуманізму. Гуманізм у Німеччині та Нідерландах.	2

Практичні:

1. Данте. «Нове життя», «Божественна комедія».	2
2. Еразм Роттердамський. «Похвала Глупоті», «Домашні бесіди».	2

Індивідуальні:

1. Феодально-католицька реакція. Торквато Тассо.	2
2. Література Реформації та бюргерська і народна літератури.	2

Самостійні:

1. Петрарка і Боккаччо.	2
МКР № 3	2

4 модуль

Відродження у Франції, Іспанії та Португалії

Лекції:

1. Відродження у Франції. Гурток Маргарити Наваррської. Ф. Рабле. Творчість «Плеяди». Література останньої чверті XVI ст. Відображення релігійних війн у поезії. Вчена література та мемуари Монтеня. Відродження в Іспанії. Сервантес. Іспанське бароко та Кальдерон.	2

Практичні:

1. Відродження у Франції. Франсуа Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель».	2
2. Відродження в Італії. Н. Макіавеллі «Мандрагора».	2
3. Відродження в Іспанії. Сервантес. «Дон Кіхот».	2

Індивідуальні:

1. Вчена література та мемуари М. Монтеня.	2
2. Лірика та епос.	2

Самостійні:

1. Розвиток роману до Сервантеса.	2
2. Сервантес. «Дон Кіхот».	2
МКР № 4.	2

5 модуль

Відродження в Англії

Лекції:

1. Підготовка Відродження в Англії. Дж. Чосер.	2
2. Загальна характеристика англійського Відродження. Гуманісти. Лірика та поеми XVI ст.	2

3. Розвиток англійської драми до В. Шекспіра. Англійська драма.
В. Шекспір. 2

Практичні:

1. Відродження в Англії. Дж. Чосер «Кентерберійські оповідання». 2

2. В. Шекспір. Трагедії. Комедії. Хроніки. 2

Індивідуальні:

1. Розвиток роману. 2

Самостійні:

1. В. Шекспір. Хроніки. 2

2. Драматурги-сучасники та послідовники В. Шекспіра. 2

МКР № 5. 2

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ТА ОBOB'ЯЗKOBA ЛІТЕРАТУРА

I кредит (36 годин). Література середньовіччя

I змістовний модуль

Література періоду розпаду родового ладу і зародження феодалізму. Народна творчість та її відображення у письмових пам'ятках.

Героїчний епос

З. М. 1.1. Середньовіччя: загальна характеристика

1. Назвіть головні історичні умови виникнення літератури середньовіччя.
2. Які суспільно-політичні події вплинули на розвиток літератури того часу?
3. Визначте періоди літератури середньовіччя.
4. Як античність впливала на створення нової західноєвропейської літератури?

Література

1. Емохонова, Л. Г. Мировая художественная литература [Текст] / Л. Г. Емохонова. – М. : Академия, 1999. – С. 138–145.
2. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 10–19.
3. Из истории культуры Средних Веков и Возрождения [текст]. – М., 1976.
4. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 5–10.

З. М. 1.2. Кельтський та германський епоси

1. Дайте характеристику періоду розпаду родового устрою.
2. Назвіть джерела кельтського епосу.
3. Які основні цикли складають ірландський епос?
4. Хто такі барди та філіди?
5. Які головні сюжети та герої германського епосу?
6. Чому образ Беовульфа належить до ідеалів Середньовіччя?

Література

1. Гуревич, А. Я. История и сага [Текст] / А. Я. Гуревич. – М., 1972.
2. Древнеанглийская поэзия [текст]. – М., 1982.
3. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 19–32.
4. Жирмунский, В. М. Народный героический эпос: Сравнительно-исторические очерки [Текст] / В. М. Жирмунский. – М.; Л., 1962.
5. Западноєвропейская средневековая словесность [текст]; под ред. Л. Г. Андреева. – М., 1985.
6. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 10–17.
7. Мелетинский, Е. М. Введение в историческую поэтику эпоса и романа [Текст] / Е. М. Мелетинский. – М., 1986.
8. Предания и мифы средневековой Ирландии [текст]. – М., 1991.
9. Стеблин-Каменский М. И. Мир саги [Текст] / М. И. Стеблин-Каменский. – Л., 1971.

3. М. 1.3. Героїчний епос (французький, іспанський та німецький)

1. Що таке «шансон де жест»?
2. Які головні теми французького епосу?
3. Назвіть історичну основу «Пісні про Роланда».
4. Яка літературна основа іспанського епосу?
5. В чому різниця між французьким та іспанським героїчним епосом?
6. Які особливості стилю «Пісні про Нібелунгів»?
7. Що становить літературну основу твору?

Література

1. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 48–79.
2. Жирмунский, В. М. Народный героический эпос: Сравнительно-исторические очерки [Текст] / В. М. Жирмунский. – М.; Л., 1962.
3. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 29–50.
4. Мелетинский, Е. М. Введение в историческую поэтику эпоса и романа [Текст] / Е. М. Мелетинский. – М., 1986.
5. Менендес Пидаль Рамон. Избранные произведения [Текст] / Пидаль Рамон Менендес. – М., 1961.
6. Смирнов, А. А. Средневековая литература Испании [Текст] / А. А. Смирнов. – Л., 1969.
7. Хойслер, А. Германский героический эпос и сказание о Нибелунгах [Текст] / А. Хойслер. – М., 1960.

2 модуль

Рицарська та клерикальна літератури. Міська та народна літератури

3. М. 2.1. Давньоскандинавська література.

Латиномовна світська література

1. Які історичні умови спричинили виникнення давньоскандинавської літератури?
2. Визначте особливості еддичної поезії.
3. Що є основою «Старшої Едди»?
4. Дайте характеристику ісландським прозаїчним сагам.
5. Назвіть особливості латиномовної літератури.
6. Які поети того часу писали латиною?

Література

1. Западноевропейская средневековая словесность [текст]; под ред. Л. Г. Андреева. – М., 1985.
2. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 19–32.
3. Исландские саги. Ирландский эпос [текст]. – М., 1973.
4. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 10–17.

5. Мелетинский, Е. М. «Эдда» и ранние формы эпоса [Текст] / Е. М. Мелетинский. – М., 1963.

3. М. 2.2. Лірика трубадурів і труверів. Мінезанг

1. Дайте характеристику рицарству.
2. Коли зазнає розквіту поезія вагантів?
3. Хто такі трубадури?
4. Які особливості стилю трубадурів?
5. Які головні жанрові форми лірики трубадурів?
6. Визначте головні риси провансальської поезії.
7. Назвіть її основні витoki.
8. Що таке мінезанг? Хто такий мінезингер?
9. Які стилі мінезингерів ви знаєте?
10. Що таке «сільська поезія куртуазного стилю»? Хто її найбільш відомий представник?

Література

1. Гаспаров, М. Л. Любовный учебник и любовный письменник [Текст] / М. Л. Гаспаров // Жизнеописания трубадуров. Жан де Нострдам. Жизнеописания древних и наиславнейших провансальских пиитов, во времена графов прованских процветших. – М. : Наука, 1993. – С. 571–572.
2. Гуревич, А. Я. Категории средневековой культуры [Текст] / А. Я. Гуревич. – М., 1972.
3. Западноевропейская средневековая словесность [текст]; под ред. Л. Г. Андреева. – М., 1985.
4. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С.19–32.
5. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 10–17.
6. Мейлах, М. Б. Язык трубадуров [Текст] / М. Б. Мейлах. – М., 1975.
7. Песни трубадуров [текст]. – М., 1979.
8. Поэзия трубадуров. Поэзия миннезингеров. Поэзия вагантов [текст]. – М., 1979.

3. М. 2.3. Рицарський роман. Сатира і дидактика.

Клерикальна, міська й народна літератури

1. Чому саме у Франції рицарська література мала найбільш закінчену форму?
2. Що таке куртуазія?
3. Які функції рицарської ліричної поезії?
4. Які основні елементи рицарського роману?
5. Назвіть чотири групи рицарських романів і дайте їх характеристику.
6. Які особливості «візантійських романів»?
7. Назвіть та охарактеризуйте групи творів клерикальної літератури.

8. Які історичні умови сприяли розвитку міської літератури?
9. Поясніть значення термінів «фабліо» та «шванки».
10. Наведіть приклади алегорії у «Романі про Лиса».
11. Які головні напрямки дидактики розвиваються у XII–XIII століттях у Франції та Англії?
12. Чим характеризується поезія вагантів?
13. Які особливості жанру балади?
14. Назвіть основні види драми, що розвиваються у XII–XIII століттях?

Література

1. Гуревич, А. Я. Проблемы средневековой народной культуры [Текст] / А. Я. Гуревич. – М., 1981.
2. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 97–114.
3. История зарубежного театра [текст]. – М.: Просвещение, 1981. – С. 79–99.
4. Ле Гофф, Ж. Цивилизация средневекового Запада [Текст] / Ж. Ле Гофф. – М., 1992.
5. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 50–64.
6. Мелетинский, Е. М. Введение в историческую поэтику эпоса и романа [Текст] / Е. М. Мелетинский. – М., 1986.
7. Хейзинга, Й. Осень средневековья. Исследование форм жизни, уклада и форм мышления в XIV–XV вв. во Франции и Нидерландах [Текст] / Й. Хейзинга. – М., 1988.

І кредит (36 годин) + 0,5 кредиту (18 годин) = 1,5 кредиту (54 години)

Література Відродження

3 модуль

Відродження в Італії, Германії та Нідерландах. Німецька реформація

З. М. 3.1. Відродження: загальна характеристика

1. Які історичні умови сприяли виникненню Відродження?
2. Що таке гуманізм?
3. Чому саме античність мала великий вплив на добу Відродження?
4. Які його головні етапи в Італії?
5. Що таке «універсальна людина»?
6. У чому полягають особливості поезії Франсуа Війона?

Література

1. Війон, Ф. Життя і твори [Текст] / Ф. Війон : пер., передмова і примітки С. Гординського. – Мюнхен, 1971.
2. Емохонова, Л. Г., Философия Возрождения [Текст] / Л. Г. Емохонова, Л. Х. Горфинкель. – М., 1980. – С. 151–193.
3. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 147–156.
4. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 77–84.

5. Шалагінов, Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX сторіччя. Історико-естетичний нарис [Текст] / Б. Б. Шалагінов. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004.
6. Фавос, Жан. Франсуа Вийон [Текст] / Жан Фавос. – М., 1991.
7. Шайтанов, И. О. История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения [Текст] : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / И. О. Шайтанов : В 2 т. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.

3. М. 3.2. Данте Аліґ'єрі. «Нове життя», «Божественна комедія»

1. Чому Данте традиційно вважають поетом перехідного періоду від середньовіччя до Відродження?
2. Кого вважають його попередниками?
3. Коли і за яких обставин поет зустрів Беатріче? Яку роль вона відіграла у його житті й творчості?
4. Доведіть, що «Нове життя» є автобіографічним твором поета.
5. У чому полягає головна ідея «Божественної комедії»?
6. Які особливості її композиції?
7. Назвіть античні та середньовічні джерела поеми.
8. Як автор зображує пекло, чистилище, рай?
9. Наведіть приклади алегорії у творі.
10. Чому «Божественна комедія» є визначальною у творчості Данте?

Література

1. Античное наследие в культуре Возрождения [Текст] : сб. статей. – М., 1982.
2. Баткин, Л. М. Данте и его время [Текст] / Л. М. Баткин. – М., 1965.
3. Брагина, Л. М. Итальянский гуманизм. Этические учения XIV–XV веков [Текст] / Л. М. Брагина. – М., 1977.
4. Голенищев-Кутузов, И. Н. Творчество Данте и мировая культура [Текст] / И. Н. Голенищев-Кутузов. – М., 1971.
5. Емохонова, Л. Г., Философия Возрождения [Текст] / Л. Г. Емохонова, Л. Х. Горфинкель. – М., 1980. – С. 151–193.
6. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 147–156.
7. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 77–84.
8. Лосев, А. Ф. Эстетика Возрождения [Текст] / А. Ф. Лосев. – М., 1978.
9. Пуришев, Б. И. Литература эпохи Возрождения [Текст] / Б. И. Пуришев. – М., 1996.
10. Шалагінов, Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX сторіччя. Історико-естетичний нарис [Текст] / Б. Б. Шалагінов. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004.
11. Шайтанов, И. О. История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения [Текст] : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / И. О. Шайтанов : В 2 т. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.

3. М. 3.3. Розвиток гуманізму в XIV–XVI століттях. Криза гуманізму.

Гуманізм у Німеччині та Нідерландах

1. Назвіть основних представників гуманізму XIV–XV століть в Італії.
2. Чому саме Флоренція у XV ст. стає центром гуманізму?
3. Який вплив на літературу того часу мав гурток Лоренцо Медічі?
4. Порівняйте твори Боярдо і Аріосто.
5. У чому полягає криза гуманізму XVI ст. у літературі?
6. Охарактеризуйте творчість Торквато Тассо.
7. Які основні жанри комедії того часу?
8. Що таке «вчена комедія» та «комедія дель арте»?
9. Які особливості гуманізму в Німеччині та Нідерландах?
10. Назвіть головну ідею твору Еразма Роттердамського «Похвала Глупоті».
11. Які основні напрями розвитку німецької літератури?
12. Як Реформація впливала на німецьку літературу?
13. Охарактеризуйте бюргерську літературу.
14. Про що розповідається у сатирах С. Бранта та Т. Мурнера?
15. Визначте особливості творчості Ганса Сакса.

Література

1. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 196–228; 228–259.
2. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 111–128.
3. Культура эпохи Возрождения и Реформации [Текст] : сб. статей. – М., 1981.
4. Немилов, А. Н. Немецкие гуманисты XV века [Текст] / А. Н. Немилов. – Л., 1979.
5. Пуришев, Б. И. Литература эпохи Возрождения [Текст] / Б. И. Пуришев. – М., 1996.
6. Пуришев, Б.И. Очерки немецкой литературы XV–XVII веков [Текст] / Б. И. Пуришев. – М., 1975.

4 модуль

Відродження у Франції, Іспанії та Португалії

З. М. 4.1. Відродження у Франції. Гурток Маргарити Наваррської. Ф. Рабле. Творчість «Плеяди». Література останньої чверті XVI ст. Відображення релігійних війн у поезії. Вчена література та мемуари М. Монтеня. Відродження в Іспанії та Португалії. Сервантес.

Іспанське бароко та Кальдерон

1. В яких умовах виникло Відродження у Франції?
2. Як Реформація впливала на літературу Франції?
3. Назвіть головні етапи французького Відродження.
4. Дайте характеристику збірці новел Маргарити Наваррської «Гептамерон».
5. Які особливості творчості Клемана Маро та Жана Бонавентури Депер'є?
6. Які головні жанри набули розвитку у XVI столітті у Франції?
7. Які історичні умови сприяли виникненню літературного гуртка «Плеяда»?
8. Дайте характеристику маніфесту «Захист та прославлення французької мови».
9. Які основні періоди творчості П'єра де Ронсара?
10. Як протиставлений давній та новий Рим у творі Жоакена дю Белле «Римські старожитності»?
11. Як розвивалася французька ренесансна трагедія?
12. Дайте характеристику «Досвідам» М. Монтеня.
13. Назвіть особливості Відродження в Іспанії.
14. Які поетичні форми виникли в іспанській літературі того часу?
15. Дайте характеристику поетичним творам Луїса де Камоенса.
16. Чому саме в Іспанії роман набув такого розвитку?
17. Визначте жанрові різновиди роману, характерні для іспанської літератури.
18. Які особливості створення національної іспанської драми?
19. Охарактеризуйте творчість Лопе де Веги.
20. Що таке «комедія плаща та шпаги»?
21. Які основні риси стилю бароко?
22. Доведіть, що Педро Кальдерон де ла Барка є драматургом бароко.

Література

1. Артамонов, С. Д. Франсуа Рабле [Текст] / С. Д. Артамонов. – М., 1964.
2. Бахтин, М. М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура Средневековья и Ренессанса [Текст] / М. М. Бахтин. – М., 1965.
3. Виппер, Ю. А. Поэзия Племы [Текст] / Ю. А. Виппер. – М., 1976.
4. Горфункель А. Х. Философия Возрождения [Текст] / А.Х. Горфункель. – М., 1980.
5. Державин, К. Н. Сервантес: жизнь и творчество [Текст] / К. Н. Державин. – М., 1978.
6. История зарубежного театра [текст]. – М. : Просвещение, 1981.
7. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 294–342.
8. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988.
9. Плавкин, З. И. Лопе де Вега [Текст] / З. И. Плавкин. – М.;Л., 1960.
10. Шалагінов, Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ сторіччя. Історико-естетичний нарис [Текст] / Б. Б. Шалагінов. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004.
11. Шайтанов, И. О. История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения [Текст] : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / И. О. Шайтанов : В 2 т. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.

5 модуль

Відродження в Англії

3. М. 5.1. Підготовка Відродження в Англії. Дж. Чосер

1. В якому столітті у політичному та соціальному житті Англії спостерігаються масштабні зрушення?
2. Коли в Англії починає складатися письмова форма національної літературної мови?
3. Як характеризується англійська література цього періоду?
4. Які особливості творчості Джеффрі Чосера як головного представника Передвідродження в Англії?
5. Доведіть, що саме «Кентерберійські оповідання» Дж. Чосера підбивають підсумок його літературної діяльності.

Література

1. Аникин, Г. В. История английской литературы [Текст] / Г. В. Аникин, Н. П. Михальская. – М., 1975.
2. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 349–369.
3. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 177–187.

3. М. 5.2. Загальна характеристика англійського Відродження.

Гуманісти. Лірика та поеми XVI століття

1. Дайте загальну характеристику англійського Відродження.
2. Доведіть, що Томас Мор є письменником-гуманістом.
3. Які соціальні причини змусили автора написати твір «Утопія»?
4. Дайте аналіз творчості Френсіса Бекона.
5. Окресліть основні риси поезії Томаса Уайта та Генрі Говарда.
6. Охарактеризуйте творчість Едмунда Спенсера.
7. Які особливості розвитку англійського роману Відродження?

Література

1. Аникин, Г. В. История английской литературы [Текст] / Г. В. Аникин, Н. П. Михальская. – М., 1975.
2. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 349–369.
3. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 177–187.

3. М. 5.3. Розвиток англійської драми до В. Шекспіра.

Англійська драма. В. Шекспір

1. Як розвивався театр англійського Відродження?
2. Які специфічні умови розвитку англійської драматургії до В. Шекспіра?
3. Що таке інтерлюдія?
4. Які головні різновиди драми набули розвитку в англійській літературі?
5. Чому Томас Кід вважається засновником жанру «кривавої» трагедії?
6. Які особливості творчості попередників В. Шекспіра (К. Марло, Р. Гріна) та його сучасників й послідовників (Б. Джонсона, Т. Хейвуда, Д. Флетчера, Ф. Бомонта, Д. Форда)?

Література

1. История зарубежного театра [текст]. – М. : Просвещение, 1981. – С. 161–201.
2. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 342–415.
3. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 187–202.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
І кредит (36 годин). Література середньовіччя
І змістовний модуль

*Література періоду розпаду родового ладу і зародження феодалізму.
Народна творчість та її відображення у письмових пам'ятках.*

Героїчний епос

3. М. 1.1. Героїчний епос. «Пісня про Роланда», «Пісня про мого Сіда». «Пісня про Нібелунгів»

План:

- I. Французький героїчний епос. «Пісня про Роланда».
 1. Сюжет поеми, його історична основа.
 2. Основні теми у поемі.
 3. Засоби психологічного протиставлення (Роланд – Олів'є, Роланд – Ганалон).
 4. Особливості стилю та художньої форми.
- II. Іспанський героїчний епос. «Пісня про Сіда».
 1. Сюжет поеми та його історична основа.
 2. Особливості композиції.
 3. Основні відміни іспанського епосу від французького.
- III. Німецький героїчний епос. «Пісня про Нібелунгів».
 1. Літературна основа поеми.
 2. Сюжет та структура.
 3. Особливості художнього стилю та зображення героїв.

Література: «Пісня про Роланда», «Пісня про мого Сіда», «Пісня про Нібелунгів» (див. літературу до лекції).

1. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 48–79.
2. Жирмунский, В. М. Народный героический эпос: Сравнительно-исторические очерки [Текст] / В. М. Жирмунский. – М.; Л., 1962.
3. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 29–50.

2 модуль

Рицарська та клерикальна літератури. Міська та народна літератури

3. М. 2.1. Рицарський роман. «Трістан та Ізольда», «Партсфаль»

План:

- I. Особливості жанру рицарського роману.
 1. Основні елементи.
 2. Події та епоха.
 3. Стель та техніка.
 4. Особливості сюжету.
- II. Джерела французького рицарського роману.
- III. Основні групи романів.

1. Бретонські ле.
2. Цикл романів про Трістана та Ізольду.
3. Артуровські романи.
4. Романи про Св. Грааль.

IV. Візантійські романи як особливе явище у рицарському романі «Окасен та Ніколет».

Література: «Трістан та Ізольда», «Партсфаль», Артуровські романи, романи про Св. Грааль, «Окасен та Ніколет» (див. літературу до лекції).

1. Гальфрид Монмутський. История бриттов. Жизнь Мерлина [текст]. – М., 1984.
2. Проблемы средневековой народной культуры [Текст] / А. Я. Гуревич. – М., 1981.
3. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 97 – 114.
4. Ле Гофф, Ж. Цивилизация средневекового Запада [Текст] / Ж. Ле Гофф. – М., 1992.
5. Капеллан, Андрей. О любви [Текст] / Андрей Капеллан // Жизнеописания трубадуров. Жан де Нострдам. Жизнеописания древних и наиславнейших провансальских пиитов, во времена графов прованских процветших. – М. : Наука, 1993. – С. 383–401.
6. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 50–64.
7. Кретьен де Труа. Эрек и Энида. Клижес [текст]. – М., 1980.
8. Мелетинский, Е. М. Введение в историческую поэтику эпоса и романа [Текст] / Е. М. Мелетинский. – М., 1986.
9. Мелетинский, Е. М. Средневековый роман. Происхождение и классические формы [Текст] / Е. М. Мелетинский. – М., 1983.
10. Михайлов, А. Д. Старофранцузская городская повесть «фаблио» и вопросы специфики средневековой пародии и сатиры [Текст] / А. Д. Михайлов. – М., 1986.
11. Мэлори, Т. Смерть Артура [Текст] / Т. Мэлори : В 3 кн. – М., 1991.
12. Средневековый роман и повесть [текст]. – М., 1974.
13. Хейзинга, Й. Осень средневековья. Исследование форм жизни, уклада и форм мышления в XIV–XV вв. во Франции и Нидерландах [Текст] / Й. Хейзинга. – М., 1988.

I кредит (36 годин) + 0,5 кредиту (18 годин) = 1,5 кредиту (54 години)

Література Відродження

3 модуль

Відродження в Італії, Германії та Нідерландах. Німецька реформація.

3. М. 3.1. Данте. «Нове життя», «Божественна комедія».

План:

- I. Данте Аліг'єрі – поет перехідного часу від середньовіччя до Ренесансу.
1. Біографія.

2. Попередники Данте, їхній вплив на його поетичну творчість.
3. «Нове життя» як автобіографічна повість.

II. «Божественна комедія».

1. Композиція поеми.
2. Сюжет.
3. Символіка числа та кольору.
4. Античні та середньовічні джерела твору.
5. Зображення пекла, чистилища та раю.
6. Фантазія та реальність у поемі.
7. Моральна алегорія.
8. Особливості жанру та стилю.

Література: Данте «Нове життя», «Божественна комедія».

1. Античное наследие в культуре Возрождения [Текст] : сб. статей. – М., 1982.
2. Баткин, Л. М. Данте и его время [Текст] / Л. М. Баткин. – М., 1965.
3. Брагина Л. М. Итальянский гуманизм. Этические учения XIV–XV веков [Текст] / Л. М. Брагина. – М., 1977.
4. Голенищев-Кутузов, И. Н. Творчество Данте и мировая культура [Текст] / И. Н. Голенищев-Кутузов. – М., 1971.
5. Емохонова, Л. Г., Философия Возрождения [Текст] / Л. Г. Емохонова, Л. Х. Горфинкель. – М., 1980. – С. 151–193.
6. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 147–156.
7. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 77–84.
8. Лосев, А. Ф. Эстетика Возрождения [Текст] / А. Ф. Лосев. – М., 1978.
9. Пуришев, Б. И. Литература эпохи Возрождения [Текст] / Б. И. Пуришев. – М., 1996.
10. Шалагінов, Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX сторіччя. Історико-естетичний нарис [Текст] / Б. Б. Шалагінов. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004.
11. Шайтанов, И. О. История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения [Текст] : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / И. О. Шайтанов : В 2 т. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.

3. М. 3.2. Еразм Роттердамський. «Похвала Глупоті», «Домашні бесіди»

План:

- I. Особливості гуманізму в Нідерландах.
- II. Творчість Еразма Роттердамського.
 1. Біографія.
 2. «Домашні бесіди» як сатиричне зображення сучасного життя.
 3. «Похвала Глупоті» – безсмертна сатира великого вченого гуманіста:
 - а) наслідування літературних традицій античності та середньовіччя;

- б) сюжет твору;
- в) особливості композиції;
- г) образ Глупоті;
- д) прийоми сатири у творі;
- є) ідейний задум автора.

Література: Е. Роттердамський «Похвала Глупоті», «Домашні бесіди».

1. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 196–259.
2. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 111–128.
3. Культура эпохи Возрождения и Реформации [Текст] : сб. статей. – М., 1981.
4. Немилов, А. Н. Немецкие гуманисты XV века [Текст] / А. Н. Немилов. – Л., 1979.
5. Пуришев, Б. И. Литература эпохи Возрождения [Текст] / Б. И. Пуришев. – М., 1996.
6. Пуришев, Б.И. Очерки немецкой литературы XV–XVII веков [Текст] / Б. И. Пуришев. – М., 1975.

4 модуль

Відродження у Франції, Італії та Іспанії

З. М. 4.1. Відродження у Франції. Франсуа Рабле

План:

I. Біографія Франсуа Рабле.

II. Роман «Гаргантюа і Пантагрюель» як найбільш демократичний твір французького Відродження.

1. Джерела роману.
2. Фабула та композиція.
3. Прийоми гротеску та гумору в романі.
4. Особливості мови та стилю.
5. Характеристика головних персонажів
6. Критика середньовіччя та ставлення до схоластичної науки та релігії.
7. Утопічні елементи у філософії Рабле.

III. Праця Ф. Рабле у вітчизняному літературознавстві (концепція «сміхової культури» у М. Бахтіна).

Література: Ф. Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель». М. Бахтін «Сміхова культура».

1. Артамонов, С. Д. Франсуа Рабле [Текст] / С. Д. Артамонов. – М., 1964.
2. Бахтин, М. М. Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Возрождения [Текст] / М. М. Бахтин. – М., 1990.
3. Горфункель А. Х. Философия Возрождения [Текст] / А. Х. Горфункель. – М., 1980.
4. История зарубежного театра [текст]. – М. : Просвещение, 1981. – С. 126–161; 259–269.

5. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 294–342.
6. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 128–155; 155–177.
7. Шалагінов, Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX сторіччя. Історико-естетичний нарис [Текст] / Б. Б. Шалагінов. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004.
8. Шайтанов, И. О. История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения [Текст] : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / И. О. Шайтанов : В 2 т. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.
9. Штейн, А. Л. История испанской литературы (средние века и Возрождение) [Текст] / А. Л. Штейн. – М., 1976.

З. М. 4.2. Відродження в Італії

План:

- I. Романічний епос Торквато Тассо та Людовіко Аріосто.
- II. Лірика італійського Відродження.
- III. Драматургія Ніколо Макіавеллі та італійська народна комедія масок.
 1. Особливості прозаїчної творчості Н. Макіавеллі.
 2. Історичні праці Н. Макіавеллі.
 3. «Мандрагора» як зразок комедії характерів в італійській літературі XVI ст.
 4. Особливості «вченої комедії» та комедії масок.
 5. Головні риси «комедії дель арте».

Література: Н. Макіавеллі «Мандрагора». С. Моем «Ніколо Макіавеллі».

1. Горфункель А. Х. Философия Возрождения [Текст] / А. Х. Горфункель. – М., 1980.
2. История зарубежного театра [текст]. – М. : Просвещение, 1981. – С. 126–161; 259–269.
3. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 294–342.
4. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 128–155; 155–177.
5. Шалагінов, Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX сторіччя. Історико-естетичний нарис [Текст] / Б. Б. Шалагінов. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004.
6. Шайтанов, И. О. История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения [Текст] : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / И. О. Шайтанов : В 2 т. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.
6. Штейн, А. Л. История испанской литературы (средние века и Возрождение) [Текст] / А. Л. Штейн. – М., 1976.

3. М. 4.3. Відродження в Іспанії. Мігель де Сервантес Сааведра

План:

I. Особливості розвитку іспанського роману Відродження до Сервантеса.

II. Творчість Сервантеса.

III. «Дон Кіхот» як підсумок творчої діяльності Сервантеса.

1. «Дон Кіхот» як пародія на рицарські романи.

2. Сюжет та композиція роману.

3. Головні персонажі та їх характеристика (Дон Кіхот, Санчо Панса).

4. Гуманістичні ідеали, відображені у романі.

5. Особливості стилю та мови.

6. Проблематика роману та відображення Сервантесом сучасності.

Література: М. де Сервантес «Дон Кіхот».

1. Горфункель А. Х. Философия Возрождения [Текст] / А. Х. Горфункель. – М., 1980.

2. Державин, К. Н. Сервантес: жизнь и творчество [Текст] / К. Н. Державин. – М., 1978.

3. История зарубежного театра [текст]. – М. : Просвещение, 1981. – С. 126–161; 259–269.

4. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 294–342.

5. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 128–155; 155–177.

6. Шалагінов, Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ сторіччя. Історико-естетичний нарис [Текст] / Б. Б. Шалагінов. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004.

7. Шайтанов, И. О. История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения [Текст] : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / И. О. Шайтанов : В 2 т. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.

8. Штейн, А. Л. История испанской литературы (средние века и Возрождение) [Текст] / А. Л. Штейн. – М., 1976.

5 модуль

Відродження в Англії

3. М. 5.1. Відродження в Англії.

Джеффри Чосер. «Кентерберійські оповідання»

План:

I. Особливості виникнення Відродження в Англії. Передвідродження.

II. Джеффри Чосер як великий письменник англійського середньовіччя.

1. Біографічні дані.

2. «Кентерберійські оповідання» як підсумок його літературної діяльності:

а) сюжет і композиція;

б) роль прологу в поемі;

- в) особливості зображення персонажів;
- г) джерела сюжетів в оповіданнях Чосера;
- д) тематика «Кентерберійських оповідань».

Література: Дж. Чосер «Кентерберійські оповідання».

1. Аникин, Г. В. История английской литературы [Текст] / Г. В. Аникин, Н. П. Михальская. – М., 1975.
2. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 349–369.
3. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 177–187.

3. М. 5.2. Вільям Шекспір. Трагедії. Комедії. Хроніки

План:

I. Творчість В. Шекспіра та її періодизація.

II. Ранні твори В. Шекспіра (поєми та сонети, «Комедія помилок») та проблема творчого засвоєння ним матеріалу античності.

III. «Великі трагедії» та хроніки В. Шекспіра.

Література: В. Шекспір «Гамлет», «Макбет», «Король Лір», «Ромео і Джульєтта», «Приборкування норавливої», «Сон літньої ночі», «Хроніки».

1. История зарубежного театра [текст]. – М. : Просвещение, 1981. – С.161–201.
2. Жирмунский, В. М. История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999. – С. 342–415.
3. Ковалева, Т. В. Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988. – С. 187–202.
4. Шалагінов, Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ сторіччя. Історико-естетичний нарис [Текст] / Б. Б. Шалагінов. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004.
5. Шайтанов, И. О. История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения [Текст] : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / И. О. Шайтанов : В 2 т. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.

MKP № 1

Література періоду розпаду родового ладу і зародження феодалізму.

Народна творчість та її відображення у письмових пам'ятниках.

Героїчний епос

Ознайомчо-орієнтаційний рівень

Обведіть літеру вірної відповіді. За кожен правильну відповідь ви отримаєте по 0,4 бала. Максимальна кількість – 4 бали.

1. Початком середньовіччя прийнято вважати час, коли

А. виникає головний філософський принцип – антропоцентризм, відповідно до якого людина є центром і вищою метою світобудови;

В. італійські купці стали здійснювати далекі торговельні експедиції; було зроблено ряд географічних відкриттів, винайшли друкарство, відбулося витиснення ремісничого господарства мануфактурами;

С. італійські художники почали творчо використовувати античну спадщину й спробували відродити у своєму мистецтві образ прекрасної гармонійно розвиненої людини;

Д. відбулося падіння Римської імперії в результаті численних повстань рабів і виступів плебсу.

2. Хуглари – це народні співаки

А. Іспанії; С. Німеччини;

В. Ірландії; Д. Франції.

3. У літературі середньовіччя виникли такі жанри, як

А. трагедія, комедія; С. новела, оповідання;

В. сонет, мадригал; D. памфлет, драма.

4. Дві специфічні особливості мистецтва середньовіччя – це

A. різноманіття жанрів і контамінація сюжетів;

В. статичність зображення образів і однолінійний сюжет;

С. анонімність і наявність так званих «бродячих сюжетів»;

Д. авторство і різноманіття сюжетів.

5. Провідний жанр середньовічної літератури –

A. епічна поема; С. лірична поезія;

В. міщанська драма; Д. авантюрний роман.

6. Жонглери – це народні співаки

А. Іспанії; С. Франції;

В. Ірландії; Д. Німеччини.

7. Сід з однойменної героїчної пісні за національністю є

A. ірландцем; С. німцем;

B. іспанцем; D. французом.

8. Скільки років тривала війна Карла Великого з «невірними сарацинами»?

А. два; С. тридцать;

B. cím; D. szó.

9. Карл у «Пісні про Роланда» персоніфікує собою
- A. феодальне свавілля та егоїзм;
 - B. єдність Франції і втілення національних інтересів;
 - C. слабкість країни та її готовність капітулювати перед незліченними полчищами мусульман;
 - D. байдужість до долі своїх вірнопідданих.

10. Руй Діас де Бівар – справжнє ім'я

- A. Зигфріда;
- B. Роланда;
- C. Сіда;
- D. Гунтера.

Понятійно-аналітичний рівень

Закінчіть висловлення. За кожну правильну відповідь ви отримаєте по 0,4 бала. Максимальна кількість – 4 бали.

1. Початком середньовічної історії слід вважати час ...
2. Завершення середньовіччя почалося...
3. Середньовіччя характеризувалося такими рисами, як...
4. У середні століття існували такі жанри, як...
5. Дві характерні риси середньовічних літературних пам'ятників...
6. Провідний жанр середньовічної літератури...
7. «Пісня про Роланда» – це... героїчний епос.
8. Умираючи на полі бою, Роланд прикриває тілом свою військову зброю, лягає обличчям до ворогів, щоб Карл міг сказати своїй дружині...
9. Роланд – герой численних пісень про діяння, що виконувалися народними співаками, яких іменували...
10. Основна риса, що характеризує Роланда й Сіда...

Продуктивно-синтетичний рівень

Дайте відповідь на питання та обґрунтуйте її. За кожну повну відповідь ви отримаєте по 1 балу. Максимальна кількість балів – 2.

1. Літературна основа поеми «Пісня про Нібелунгів».
2. Особливості композиції «Пісні про Сіда».

Вірні відповіді:

Ознайомчо-орієнтаційний рівень

1. D. 2. A. 3. B. 4. C. 5. A. 6. C. 7. B. 8. B. 9. B. 10. C.

Понятійно-аналітичний рівень

1. ...476 р., коли відбулося остаточне падіння Римської імперії.
2. ...з середини XIV ст. в Італії, на початку XVI ст. у Франції, з кінця XVI ст. в Іспанії та Англії.
3. ...пануванням християнської релігії, аскетизмом, руйнуванням античних пам'ятників та забуттям гуманістичних ідей в ім'я релігійної догми.
4. ...роман, сонет, балада, мадригал, канцона та інші.
5. ...анонімність та наявність «бродячих» сюжетів.
6. ...епічні поеми.

7. ...французький...
8. ...граф Роланд загинув, але переміг.
9. ...жонглери.
10. ...вірність монарху.

МКР № 2

Рицарська і клерикальна літератури. Міська та народна літератури

Ознайомчо-орієнтаційний рівень

Обведіть літеру вірної відповіді. За кожну правильну відповідь ви отримаєте по 0,4 бала. Максимальна кількість – 4 бали.

1. Коли з'являється у літературі середньовіччя роман?

A. у XII сторіччі;	C. у XIV сторіччі;
B. у XIII сторіччі;	D. у XV сторіччі.

2. У рицарському романі головний герой воює

- A. за короля;
B. за батьківщину;
C. за свої переконання і принципи;
D. заради слави, яка йому необхідна, аби завоювати серце Прекрасної Дами, на честь якої він здійснює безліч подвигів.

3. Шванки – це

- A. короткі гумористичні оповідання, віршовані або прозаїчні, в яких розповідається про ловкачів, шахраїв;
B. комічні дії, в яких зображуються невірні дружини, мнимі сліпі, що просять милостиню, пройдисвіти – адвокати, скупі старі й закохані вітрогони;
C. драма з благополучним фіналом; в якій небесні сили втручалися в долю грішника й рятували його;
D. вистави, що розігрувалися на міській площі, дійство про гріхопадіння Адама і Єви або зображення хресного шляху Ісуса Христа.

4. Куртуазний – у перекладі з французької означає:

- A. «новий», «прекрасний», «ідеальний», «привабливий»;
B. «ніжний», «тендітний», «шляхетний», «благородний»;
C. «придворний», «ідеальний», «піднесений», «витончений»;
D. «звабливий», «інтригуючий», «галантний», «спокусливий».

5. Куртуазна любов

- A. завжди була взаємною;
B. рідко захоплювала пристрастю обох закоханих;
C. часто приводила закоханих до шлюбу;
D. найчастіше за все була позашлюбною.

6. Міська культура певною мірою базувалася на

A. героїчному епосі;	C. народних сказаннях;
B. карнавальних традиціях;	D. рицарських романах.

7. Трубадур – з французької перекладається як
 А. «придворний», «ідеальний»; С. «шукати», «знаходити»;
 В. «співак», «післяр»; Д. «сурмач»;
8. Комічна дія, в якій зображуються невірні дружини, мнимі сліпі, що просять милостиню, скупі старі й закохані вітрогони, називається
 А. міраклъ; С. фарс;
 В. містерія; Д. фабльо.
9. Драма з благополучним фіналом, в якій небесні сили втручалися в долю грішника й рятували його, це –
 А. фаблію; С. міраклъ;
 В. фарс; Д. містерія.
10. Мінезінгер – це
 А. народний співак у Франції;
 В. автор лицарських романів, який створював цікаві казки про нескінченні пригоди лицаря;
 С. автор лицарської лірики;
 Д. куртуазний поет, побудова вірша якого відрізнялася вигадливим римунням.

Понятійно-аналітичний рівень

Дайте відповіді на питання. За кожну правильну відповідь ви отримаєте по 1 балу. Максимальна кількість – 2 бали.

1. Коли й на основі чого формувалася бюргерська культура?
2. Чим характеризувався романський стиль архітектури?

Продуктивно-синтетичний рівень

Дайте відповідь на питання та обґрунтуйте її. За кожну повну відповідь ви отримаєте по 2 бали. Максимальна кількість балів – 4.

1. Що є джерелом французького лицарського роману?
2. Чи погоджуєтесь ви з думкою про те, що героїчний епос зорієнтований на слухача-воїна, а лицарський роман адресований дамі?

Вірні відповіді:

1. А. 2. Д. 3. А. 4. С. 5. Д. 6. В. 7. С. 8. С. 9. С. 10. С.

МКР № 3

Відродження в Італії, Німеччині та Нідерландах

Ознайомчо-орієнтаційний рівень

Обведіть літеру вірної відповіді. За кожну правильну відповідь ви отримаєте по 0,4 бала. Максимальна кількість – 4 бали.

1. Коли італійські поети і художники звернули свою увагу на античну спадщину і спробували відродити в своєму мистецтві образ прекрасної гармонійно розвинутої людини?
 А. з XII століття; С. з XIV століття;
 В. з XIII століття; Д. з XV століття.

2. Принциповою відмінністю ренесансного мистецтва від середньовічного стало

- A. втілення божественної сутності буття;
- B. втілення людської сутності буття;
- C. зневажання античних пам'ятників;
- D. філософське осмислення життя.

3. Головним жанром доби Відродження є

- A. ода;
- B. сонет;
- C. гімн;
- D. елегія.

4. Кому належать слова: *«Хіба не любов править світом»*?

- A. Данте;
- B. Петрарці;
- C. Боккаччо;
- D. Шекспіру.

5. Хто автор «Книги пісень»?

- A. Петрарка;
- B. Данте;
- C. Ронсар;
- D. Лоренцо Медічі.

6. До «Книги пісень» увійшли

- A. 25 канцон;
- B. 29 канцон;
- C. 35 канцон;
- D. 40 канцон.

7. Автор «Декамерона»

- A. Боярдо;
- B. Аріосто;
- C. Війон;
- D. Боккаччо.

8. Хто з представників гуманізму був сатириком, філософом, богословом, письменником?

- A. Боккаччо;
- B. Роттердамський;
- C. Данте;
- D. Петрарка.

9. В якому столітті з'явилися перші німецькі народні книги?

- A. у кінці XIV;
- B. на початку XV;
- C. в середині XV;
- D. у кінці XVI.

10. Імена двох середньовічних поетів Гвідо Гввініцеллі та Гвідо Кавальканті тісно пов'язані з

- A. Данте;
- B. Петраркою;
- C. Лоренцо Медічі;
- D. Ронсаром

Понятійно-аналітичний рівень

Дайте відповідь на питання. За кожну повну відповідь ви отримаєте по 0,5 бала. Максимальна кількість балів – 1,5.

1. Чому прийнято вважати, що драматичні жанри стали виникати у добу Відродження, адже вони існували ще за часів античності?
2. Кого зустрічає Данте в «Чистилищі»?
3. Що вам відомо про творчість Ф. Війона?

Продуктивно-синтетичний рівень

Дайте відповідь на питання та обґрунтуйте її. За кожну повну відповідь ви отримаєте по 1,5 бала. Максимальна кількість балів – 4,5.

1. Чи був Петрарка гуманістом? Доведіть це.
2. Розкрийте питання тематики і проблематики роману «Декамерон».
3. Чому «Похвала Глупоті» Роттердамського є безсмертною сатирою письменника на сучасне йому життя? Який характер мають взаємовідносини автора зі своєю героїнею?

Вірні відповіді:

1. С. 2. В. 3. В. 4. В. 5. А. 6. В. 7. D. 8. В. 9. С. 10. А.

МКР № 4

Відродження у Франції, Іспанії та Португалії

Ознайомчо-орієнтаційний рівень

Обведіть літеру вірної відповіді. За кожну правильну відповідь ви отримаєте по 0,4 бала. Максимальна кількість – 4 бали.

1. Хто автор «Гептамерона»?
А. Боккаччо; С. Рабле;
В. Маргарита Наваррська; D. Сервантес.
2. Ким був батько М. де Сервантеса?
А. священиком; С. актором;
В. провінційним лікарем; D. письменником.
3. Кого називали Манко («однорукий»)?
А. Кальдерона; С. Рабле;
В. Сервантеса; D. Лопе де Вега.
4. Для рішення якого актуального завдання була задумана Сервантесом книга «Дон Кіхот»?
А. написати пародію на середньовічні лицарські романи, яких було в Іспанії багато, й всі вони були абсолютно відірвані від життя;
В. висміяти людей, схожих на Дон Кіхота;
С. звернути увагу на таких людей, як Дон Кіхот та Санчо Панса;
D. зневажити боягузтво Санчо Панси.
5. Де відбувалася посвята в лицарі Санчо Панси?
А. у корчмі; С. у будинку Санчо Панси;
В. у дорозі; D. біля вітряних млинів.
6. Хто є автором «Стійкого принца», «Кохання після смерті»?
А. Рабле; С. Кальдерон;
В. Лопе де Вега; D. Сервантес.
7. Якою була кличка коня Дон Кіхота?
А. Гнідий; С. Росинант;
В. Фру; D. Вітерець.
8. Коли Санчо прозвав Дон Кіхота з Ламанчі лицарем сумного образу?
А. після їх пригоди з мертвим тілом;
В. коли побачив, що Дон Кіхот сумує за своєю коханою;
С. коли зрозумів, що Дон Кіхот божевільний;
D. коли сам закохався.

9. Коли читач уперше мав можливість ознайомитися зі змістом другої частини роману «Вигадливий гідальго Дон Кіхот Ламанчський» Сервантеса?

- A. у 1615 році; C. у 1633 році;
B. у 1625 році; D. у 1634 році.

10. Хто є автором роману «Галатея» та трагедії «Нумансія»?

- A. Сервантес; C. Кальдерон;
B. Рабле; D. Лопе де Вега.

Понятійно-аналітичний рівень

Дайте відповідь на питання. За кожен повну відповідь ви отримаєте по 2 бали. Максимальна кількість балів – 6.

1. Охарактеризуйте літературу останньої чверті XVI століття. Як релігійні війни відобразились у поезії? Що властиве вченій літературі й мемуарам М. Монтеня?

2. Визначте жанрово-стилістичну своєрідність роману Ф. Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель» та риси народної сміхової культури середньовіччя. Які особливості мови письменника? Як автор використовує прийоми гротеску та гумору в романі?

3. Назвіть головних персонажів роману М. де Сервантеса «Дон Кіхот» та охарактеризуйте їх.

Продуктивно-синтетичний рівень

Дайте відповідь на одне із запропонованих питань та обґрунтуйте її. За повну відповідь на одне питання ви отримаєте 5 балів, які не складатимуть загальної кількості балів МКР, проте можуть корегувати вашу оцінку на краще. Максимальна кількість балів за це завдання – 5.

1. Чим вразив мене образ Дон Кіхота з однойменного роману М. де Сервантеса?

2. Єдність та протиріччя головних персонажів роману «Дон Кіхот» М. де Сервантеса.

3. Кальдерон і його п'єси. Чому іспанцям слід пишатися своїм земляком?

4. Ронсар – один з величних співаків земного кохання.

5. Комедії «плаща й шпаги» Лопе де Вега. Головні образи комедій.

Вірні відповіді:

1. B. 2. B. 3. B. 4. A. 5. A. 6. C. 7. C. 8. A. 9. A. 10. A.

МКР № 5

Відродження в Англії

Ознайомчо-орієнтаційний рівень

Обведіть літеру вірної відповіді. За кожен правильну відповідь ви отримаєте по 0,4 бала. Максимальна кількість – 4 бали.

1. До якого періоду творчості В. Шекспіра належить його трагедія «Гамлет»?

- A. першого; C. третього;
B. другого; D. четвертого.

2. В якій комедії В. Шекспір розповідає про іншу, ніж наша, реальність, в якій хазяйнують чарівні сили, феї та ельфи?

- А. «Дванадцята ніч»;
- В. «Багато галасу з нічого»;
- С. «Приборкування норавливої»;
- Д. «Сон літньої ночі».

3. «Книжка герцогині», «Рада птахів», «Троїл і Крезіда», «Легенда про славних жінок» – ці твори належать

- А. Ф. Бекону;
- В. Т. Мору;
- С. Дж. Чосеру;
- Д. В. Шекспіру

4. Ким був Привід в трагедії «Гамлет»?

- А. англійським королем;
- В. батьком Гамлета;
- С. братом королеви Гертруди;
- Д. братом Гамлета.

5. В готелі Гаррі Бейлі зібрався гурт прочан, які прямують до міста Кентербері. Їх загальна кількість складає

- А. 15 чоловік;
- В. 17 чоловік;
- С. 29 чоловік;
- Д. 35 чоловік.

6. Якою була версія смерті короля у трагедії В. Шекспіра «Гамлет»?

- А. він загинув у бою;
- В. його вкусила змія;
- С. він випив отруту;
- Д. він зник безвісти.

7. Хто автор «Утопії»?

- А. Ф. Бекон;
- В. Т. Мор;
- С. Дж. Чосер;
- Д. В. Шекспір.

8. Який античний цикл згадується в трагедії «Гамлет»?

- А. фіванський;
- В. троянський.

9. Кому належать ці поетичні рядки:

*«Її очей до сонця не рівняти,
Корал ніжніший за її уста;
Не білосніжні плеч її овали,
Мов з дроту чорного, коса густа»?*

- А. Петрарці;
- В. Данте;
- С. Ронсару;
- Д. Шекспіру.

10. Трагічний конфлікт між офіційним статусом і природною сутністю людини розкривається в трагедії В. Шекспіра.

- А. «Гамлет»;
- В. «Ромео і Джульєтта»;
- С. «Отелло»;
- Д. «Король Лір».

Понятійно-аналітичний рівень

Дайте відповідь на питання. За кожен повну відповідь ви отримаєте по 2 бали. Максимальна кількість балів – 6.

1. Охарактеризуйте перший етап творчості В. Шекспіра.
2. «Кентерберійські оповідання» як підсумок літературної діяльності Дж. Чосера. Джерела сюжетів та тематика твору.
3. У чому полягає суть шекспірівського питання?

Продуктивно-синтетичний рівень

Дайте відповідь на одне із запропонованих питань та обґрунтуйте її. За повну відповідь на одне питання ви отримаєте 5 балів, які не складатимуть загальної кількості балів МКР, проте можуть корегувати вашу оцінку на краще. Максимальна кількість балів за це завдання становитиме 5.

1. Проаналізуйте поетику драматургії В. Шекспіра як віддзеркалення протиріч доби Відродження.
2. Чому образ Гамлета став вічним?
3. В чому полягають риси подібності та відміни між збірниками оповідань Дж. Боккаччо і Дж. Чосера?
4. «Державців монументи мармурові переживе могутній рядок...» (Шекспір).
5. Кохання чи закоханість? Образи Ромео і Джульєтти з однойменної трагедії В. Шекспіра.

Вірні відповіді:

1. В. 2. D. 3. С. 4. В. 5. С. 6. В. 7. А. 8. В. 9. D. 10. А.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ. ПІДГОТОВКА ДО ЗАЛІКУ

Середньовіччя: загальна характеристика

1. Які століття охоплює період середньовіччя?
2. Що слід вважати початком середньовічної історії та її завершенням?
3. Чим характеризується доба середньовіччя?
4. Коли християнство стає державною релігією?
5. Які літературні жанри виникли у середні віки? Який жанр слід вважати провідним? Чому?
6. Назвіть дві основні риси середньовічного мистецтва.
7. Які відкриття та винаходи були здійснені у середні віки?

Французький героїчний епос. «Пісня про Роланда»

1. Яку роль відіграє васал у житті свого сюзерена? Доведіть це на прикладі героїв «Пісні про Роланда».
2. Що таке chansons de geste?
3. Хто такі жонглери?
4. Які історичні події покладені в основу сюжету «Пісні про Роланда»? Як вони переосмислені автором?
5. Визначте провідну тему та ідею твору.

Іспанський героїчний епос. «Пісня про Сіда»

1. Як називають народних співаків в Іспанії?
2. Хто такий Сід? Що означає його ім'я?
3. У чому полягає основний обов'язок головного героя? Чим Сід відрізняється від Роланда?
4. У чому своєрідність зображення головного персонажа?
5. Про що розповідає цикл «Романсеро»?
6. Дайте визначення епосу за оцінкою академіка В.І. Жирмунського.
7. Який портрет лицаря втілений в епічних сказаннях?

Німецький героїчний епос. «Пісня про Нібелунгів»

1. Звідки походить сюжет «Пісні про Нібелунгів»? Які реальні історичні події він відбиває?
2. Чим схожі та чим відрізняються події, зображені в «Старшій Едді» та «Пісні про Нібелунгів»? Які події вплинули на тему германського героїчного епосу?
3. З чого починається трагедія всіх нібелунгів?
4. Що означає ім'я «Зигфрід»? Де він народився?
5. Що втілює у собі його образ? У чому полягає його основна відмінність від Роланда і Сіда?
6. Передайте зміст сюжету пісні.
7. Що становить тему та ідею твору? У чому полягає пафос середньовічних епічних сказань?

Кельтський та германський епоси. Латинська проза

1. Які народи називають кельтами? Коли і за яких умов формувався ірландський героїчний епос? Хто був хранителем ірландської поетичної спадщини? Хто такі друїди, барди, філіди?
2. Хто є головним героєм уладського циклу ірландського епосу? Що втілює у собі цей образ?
3. Що означає слово «руна»? Де використовували рунічне письмо? На основі чого виникають сюжети давньогерманського епосу? Що він прославляє? Доведіть це на прикладі англосаксонської поеми «Беовульф».
4. Звідки виникла назва збірки пісень «Едда»? Надайте картину скандинавської міфології, що представлено в ній. Що ви знаєте про старшу і молодшу «Едди»? Чим вони різняться?
5. До якого часу існувала латиномовна світська поетична література? Що вам відомо про пізньолатинських письменників V ст. Седулія, Аполлінарія Сідонія, Марципана Капелла, Боеція та Венанція Фортуната?
6. Хто і коли спробував відродити латинську поезію? Які заходи для цього були вжиті?
7. Що являє собою світська латинська проза? Назвіть її представників.

Клерикальна література

1. Яка література дістала назву «клерикальна»? Коли вона виникла?
2. Назвіть три основні групи життів святих. До якого століття належить віршоване «Життя св. Олексія»? В чому полягає основна думка цього твору?
3. Хто такі Боніфаций (VIII ст.) та Колумбан (VI–VII ст.) та яку роль вони відіграли у розповсюдженні християнства?
4. Що ви знаєте про галльського святого Германа (V ст.)?
5. Коли виникають оповідання про чудеса, здійснені Богоматір'ю? У чому полягає головна ідея цих творів?
6. Поясніть значення слова «есхатологічний». Назвіть есхатологічні сказання, що з'явилися у середньовічній літературі.
7. Прокоментуйте моральну дидактику, представлену проповідями, поемами про страшний суд. До чого вони закликають?

Сатира і дидактика

1. Що стало причиною інтенсивного руху політичного, суспільного та розумового життя більшості країн Західної Європи у XIII ст.? Як релігійно-філософська думка цієї пори знайшла своє відображення у роботі «Сума богослов'я» Фоми Аквінського?
2. Поясніть значення слів «вагант», «голіард», «мейстерзингер». Які за характером пісні складають поезію цих авторів?
3. Розкажіть про останній жанр середньовічного театру, що набув розвитку в Англії та Франції у XV ст. Які дві групи п'єс моралізаторського характеру ви знаєте? Охарактеризуйте їх.

Рицарський роман. Лірика трубадурів і труверів

1. Коли з'являється рицарський роман? Хто є його головним героєм?
2. Чим рицарський роман відрізняється від героїчного епосу?
3. Назвіть цикли рицарських романів та окресліть їх тематику.
4. Що таке «куртуазія»? Охарактеризуйте, які риси властиві куртуазному кохання.
5. Хто такі трубадури, трувери? Визначте походження цих слів.
6. Що послужило джерелом для виникнення романів про пригоди лицарів круглого столу при дворі короля Артура?
7. Що стало осередком світського життя у період розквіту рицарського роману і куртуазної лірики?
8. Коли і в якому стилі почали споруджуватися християнські храми? Як характеризуються романський та готичний стилі?

Бюргерство

1. Хто такі бюргери? Коли і за яких умов виникає бюргерська література?
2. Що стало основою для формування міської культури?
3. У чому, на думку російського вченого М.М. Бахтіна, полягає вплив карнавального світовідчуття на бачення та мислення людини середньовіччя?
4. Охарактеризуйте поняття «сміхова література».
5. У чому полягає особливість драматургічних жанрів середньовіччя? Яку драму називають літургійною, а яку напівлітургійною?
6. Дайте визначення таким літературним жанрам, як містерія, фарс, міраклъ, фабліо і шванки.
7. Коли і за яких умов з'являється «Роман про Лиса»? В чому полягає головна ідея цього твору?

Франсуа Війон

1. Що вам відомо про дитячі та юнацькі роки Франсуа Війона?
2. Коли автор створив свою «Баладу повішених»? Розкрийте зміст цього твору.
3. Охарактеризуйте образ ліричного героя в «Малому заповіті».
4. Які події в житті поета передували появі його віршованої книги «Великий заповіт»? Чому ліричний герой змінив свій погляд на світ?
5. Визначте основні теми та ідеї «Малого» та «Великого» заповітів.

Загальна характеристика доби Відродження

1. Звідки походить термін «Відродження» («Ренесанс»)? Хто і коли ввів у науковий обіг поняття «епоха Відродження»?
2. Чим мистецтво Ренесансу відрізняється від мистецтва середньовіччя? У чому полягає головний філософський принцип доби Відродження?
3. Хто такі «гуманісти»? Які ідеї вони проголошували?
4. Якого характеру набувають відносини Людини з Богом у добу Ренесансу?
5. Розкрийте питання періодизації літератури даного періоду.
6. Чому, на вашу думку, саме жанри портрета та ліричного вірша з'явилися першими у мистецтві та літературі доби Відродження?

7. У чому полягає своєрідність жанру роману цього часу? Чим він відрізняється від роману доби середньовіччя?

Данте Аліґ'єрі

1. Назвіть рік і місце народження Данте Аліґ'єрі. Яка подія стала визначальною у духовному житті поета?
2. Де і коли вперше він розповів про своє кохання до Беатріче? Що означає ім'я дівчини?
3. У чому полягає своєрідність проблематики і поетики «Нового життя» Данте?
4. Визначте головну тему та ідею «Божественної комедії». Доведіть, що автор є поетом перехідного періоду від середньовіччя до епохи Відродження.
5. Розкрийте ідейний зміст твору та особливості його композиції.

Франческо Петрарка

1. Що лягло в основу творчості Франческо Петрарки? Окресліть коло його інтересів.
2. Про що йдеться у поемі автора «Африка»?
3. Втіленням чого стала Лаура у «Книзі пісень» Петрарки? У чому схожість цього образу з образом коханої у Данте? Чим Беатріче і Лаура відрізняються одна від іншої?
4. Із скількох частин складається «Книга пісень», охарактеризуйте їх.
5. Скільки сонетів, канцон, балад, секстин і мадригалів у «Книзі пісень»?

Джованні Боккаччо

1. Автором якого жанру є Джованні Боккаччо?
2. Назвіть юнацькі твори письменника. Що стало основою для їх сюжетів?
3. Розкрийте ідейно-художній зміст збірки новел Боккаччо «Декамерон». Що означає назва твору?
4. Звідки письменник брав сюжети для своїх оповідань?
5. Яким є позитивний герой в новелах автора?

Розвиток гуманізму XV–XVI століть

1. Яке місто стає центром гуманістичного руху у кінці XIV–XV століть? Охарактеризуйте дії гуманістів у першій половині XV ст.
2. Що властиве гуманістичному руху другої половини XV ст.? Розкажіть про вплив на літературне життя Флоренції династії Медічів, зокрема Лоренцо Прекрасного. За що він отримав таке прізвисько?
3. Дайте характеристику творчості Лоренцо Медічі. Яка тематика його творів?
4. Назвіть поетів, які входили до літературного гуртка Лоренцо Прекрасного. Що ви знаєте про Анжело Амброджині? Яка проблематика його творів, зокрема драми «Сказання про Орфея»?
5. Кому належать комічні ідилії «Ненчі з Берберино», «Бека з дикомано», «Морганте»? Що є їх головною ідеєю?
6. Яке місто стає новим культурним центром Італії у кінці XV ст.? Хто з видатних культурних діячів того часу заснував перший університет, що став відомим навіть за межами країни?

7. Охарактеризуйте творчість Матео Боярдо. В чому полягає головна ідея його поеми «Закоханий Роланд»?

8. Чому саме поема Людовіко Аріосто «Несамовитий Роланд» стала найбільш вдалим продовженням твору Боярдо? Назвіть три теми, порушені Аріосто у своєму творі. Прокоментуйте в даному контексті значення слова «несамовитий».

Криза гуманізму в літературі XVI століття

1. Коли у соціально-політичному та культурному житті Італії спостерігаються ознаки кризи гуманізму? Що стало причиною феодально-католицької реакції?

2. В якому жанрі італійської літератури XVI ст. відбилася криза гуманістичної культури в умовах феодальної реакції?

3. Хто такий Ніколо Макіавеллі? Що ви знаєте про його життя та творчість? Визначте тему та ідею комедії «Мандрагора».

4. У чому полягає драматургічна реформа в Італії XVI ст.? Коли зазнає розквіту італійська народна імпровізована комедія масок?

Феодально-католицька реакція. Тассо

1. Коли і внаслідок чого відбувається занепад ренесансної культури? Хто став жертвами «святої» інквізиції? Що ви знаєте про літературну діяльність Джордано Бруно, Томмазо Кампанелли, Галілео Галілея?

2. Які факти з біографії Торквато Тассо вам відомі? Які твори він написав у перший період своєї літературної діяльності?

3. Розкрийте ідейно-художній зміст поеми Торквато Тассо «Визволений Єрусалим».

Німецькі народні книги

1. Коли з'явилися перші народні книги у Німеччині? Кому вони були адресовані? Хто став героєм цих лубочних видань?

2. До якого століття належить легенда про Фауста, що уперше була зафіксована у німецькій народній книзі, надрукованій Шписом у Франкфурті-на-Майні?

3. Фауст – це реальна людина чи вигаданий персонаж? Як перекладається його прізвище з німецької? Що втілює образ Фауста у народній книзі та як ставиться до нього автор?

Гуманізм у Нідерландах

1. Чим характеризується суспільно-економічне життя Німеччини другої половини XV–початку XVI ст.? Назвіть передумову виникнення гуманізму в цій країні. Зазначте особливості його розвитку.

2. Що стало початком реформаційного руху в Німеччині? Хто такий Мартін Лютер? Назвіть вождів революційного руху 1524–1525 рр. Як соціальні бурі Реформації позначилися на літературі цього періоду?

3. Чим характеризується бюргерська і народна літератури XVI ст.? Хто їх представники?

4. Що стало передумовою виникнення масової демократичної літератури в Германії у добу Відродження? Що стало джерелом сюжетів цих народних книг?
5. Які особливості розвитку гуманізму в Нідерландах.

Еразм Роттердамський

1. Якою зображує свою героїню Глупоть Еразм Роттердамський у сатири «Похвала Глупоті»? Хто її супроводжує у житті?
2. Кого і що висміює автор у своєму творі? Прокоментуйте його думку стосовно того, що «християнська віра є ріднею глупоті».
3. Як автор ставиться до своєї героїні?

Відродження у Франції. Гурток Маргарити Наваррської

1. Яких рис набуває Відродження у Франції? Що властиве французьким письменникам Відродження у порівнянні з ранньосередньовічними авторами?
2. Охарактеризуйте літературну творчість Маргарити Наваррської.
3. Назвіть інших представників літератури гуртка Маргарити Наваррської. Визначте провідні теми та ідеї їх творів.

Франсуа Рабле

1. В яких історичних умовах створювався роман Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель»? Що стало поштовхом до його написання?
2. Як атмосфера гри, створена у романі, допомагає автору висловити свої ідеї?
3. Синтезом яких жанрів є даний твір?
4. Що втілюють у собі герої Грангуз'є, Гаргантюа, Пантагрюель і Панург?
5. Як слід розуміти вислів «trink» (пий) оракула божественної пляшки, до якої звертаються герої роману?

Творчість «Плеяди». П'єр де Ронсар. М. Монтень

1. Коли в Європі виник рух контрреформації? Як цей процес позначився на літературі даного періоду?
2. Яку назву мав літературний гурток «Плеяда» на початку свого заснування? Хто був його керівником?
3. Чому пізніше він отримав назву «Плеяда»? Хто став його справжнім вождем та ідейним натхненником?
4. Кому належить маніфест «Захист і прославлення французької мови»? Із скількох частин складається цей твір, про що в ньому йдеться?
5. Якою є тематика од і гімнів П'єра де Ронсара? Яка думка стала квінтесенцією його поезії?
6. Розкрийте ідейний зміст збірок дю Белле «Жалі» та «Старожитності Рима».
7. Охарактеризуйте творчість батька французької трагедії Етьєна Жоделя. Визначте його роль у гуртку «Плеяда».
8. Назвіть основну ідею «Дослідів» М. Монтеня. На що спрямований скептицизм автора? Прокоментуйте його зауваження стосовно того, що «король і селянин відрізняються один від одного тільки штанами».

Відродження в Іспанії

1. У чому полягає своєрідність Відродження в Іспанії? Охарактеризуйте іспанську літературу XV–XVII століть.
2. Яка ситуація у країні підштовхнула Сервантеса до написання творів «Дон Кіхот» та «Персилес і Сигізмунда», що стали в першому випадку пародією на рицарські романи, а в другому – зразком того, яким повинен бути саме цей роман?
3. Назвіть авторів, які працювали в жанрі пасторального роману? Які провідні ідеї вони відображали у своїх творах?
4. Які проблеми порушувалися у пікарескному (шахрайському) романі XVI ст.?

Мігель де Сервантес

1. Що вам відомо про дитинство та юнацькі роки Мігеля де Сервантеса?
2. Які романи він написав у перший період своєї творчості?
3. Що стало поштовхом до написання роману «Дон Кіхот Ламанчський»?
4. Як з розвитком подій у творі змінюється ставлення автора, а разом з ним і читача, до головного героя?
5. Як альянс Дон Кіхота і Санчо Панси у романі доводить цілісність людської свідомості?

Лопе де Вега

1. Доведіть, що середньовічна система драматургії в Іспанії зазнала значних змін у добу Відродження. В яких умовах виникає нова ренесансна іспанська драма? Хто є її представниками?
2. Охарактеризуйте творчість Хуана дель Енсіни, його сучасника Бартоломе де Торреса Нааро, Лопе де Руди та інших іспанських драматургів початку XVI ст. Які мотиви переважають в їхніх п'єсах?
3. Розкрийте основний зміст поетики Лопе де Веги «Нове мистецтво створювати комедії в наш час».
4. На скільки груп поділяються умовно п'єси Лопе де Веги? Охарактеризуйте кожну з них. Які п'єси до них належать?
5. Назвіть тему та ідею драми Лопе де Веги «Фуенте Овехуна». Як ви розумієте її назву?
6. У чому полягає складність творчості Тірсо де Моліни? Хто стає головним персонажем його п'єси «Севільський бешкетник»?
7. Що характерно для творів Гільєна де Кастро? Які твори належать йому? У чому полягає специфіка його творчості?

Іспанське бароко. Кальдерон

1. Яка концепція світу і людини в мистецтві бароко? Розкрийте походження цього терміну.
2. Охарактеризуйте бароко як літературний напрямок. Яка специфіка його жанрових модифікацій?
3. Що вам відомо про життя Кальдерона? Де і коли він народився, прийняв сан священника, отримав звання придворного драматурга?

4. Скільки п'єс, ауто та інтермедій складають творчий доробок Кальдерона? Які твори становлять суть його драматургії? Як в них відображається філософія життя поета?
5. У чому полягає ідейний зміст п'єси автора «Поклоніння Хресту»? Чи згодні ви з його думкою, що люди – не вільні у своїх вчинках, вони – лише жалюгідні іграшки в руках богів? Як ця п'єса перекликається з античними творами «Іліада» і «Одіссея» Гомера та «Цар Едіп» Софокла?
6. Як ви розумієте ідейно-філософську концепцію п'єси Кальдерона «Життя є сон»? Яким чином в ній розкривається християнська символіка? Чи повинна, на думку автора, людина страждати за життя?
7. Яка тематика п'єс Кальдерона «Саламейський алькальд», «Даманевидимка» та «Кохання після смерті»?

Джеффри Чосер. Гуманісти англійського Відродження

1. Що стало передумовою процесу формування англійської нації та створення нової національної культури? Коли в Англії починає формуватися письмова форма англійської літературної мови?
2. Охарактеризуйте англійську літературу XIV ст. Які риси властиві творам її видатному представнику Джеффри Чосеру?
3. В якій сім'ї народився Чосер? Що вам відомо про його юнацькі та зрілі роки?
4. Що притаманно письменнику у ранній і пізній періоди його творчості? В яких жанрах він працює? Що стає джерелом його натхнення?
5. Розкрийте ідейний зміст поем Чосера «Книга герцогині», «Пташина рада», «Троїл і Кризеїда» та «Легенда про славних жінок».
6. З чого починається дія «Кентерберійських оповідань»? Хто стає головними персонажами твору? Куди і навіщо вирушають люди, що зупинилися на ніч у готелі?
7. У чому полягає своєрідність композиції твору? Скільки оповідань, за задумом автора, спочатку повинно було бути у «Кентерберійських оповіданнях»? Що стало завадою на шляху до реалізації авторської ідеї?
8. Яким чином відбувається Відродження в Англії? Як династія Тюдорів впливає на цей процес? Коли ідеї Відродження в Англії зазнають найбільшого розквіту?
9. Охарактеризуйте творчу діяльність гуртка молодих вчених при Оксфордському університеті у кінці XV ст. Назвіть його найвидатніших діячів.
10. Що вам відомо про життя і творчість Томаса Мора? Розкрийте ідейно-художній зміст роману «Утопія». Чому він має саме таку назву?
11. Якого значення набуває літературна діяльність англійського вченого і філософа доби Відродження Френсіса Бекона?
12. Охарактеризуйте творчість Томаса Уайта, Філіпа Сідні та Едмунда Спенсера. Представниками якого жанру в літературі вони є?

13. Чому роман Джона Лілі «Евфуес» набув широкої популярності серед сучасників автора? У чому полягає його основна ідея? Як ви розумієте слово «евфуїзм»?

14. Передайте основний зміст роману Філіпа Сіднея «Аркадія».

15. Хто з англійських письменників XVI ст. продовжував традиції вчено-галантного і пасторального романів? Охарактеризуйте творчість цих авторів.

Розвиток англійської драми до Шекспіра

1. Як відбувався розвиток англійської драми до появи на літературній арені В. Шекспіра? Чому драматичне мистецтво в Англії досягло особливого розквіту в епоху Відродження? Які жанри у першій половині XVI ст. користувалися особливою популярністю?

2. Що ви знаєте про творчість попередника В. Шекспіра Джона Бейля? Назвіть основну тематику його п'єс

3. Який характер носять інтерлюдії Джона Хейвуда?

4. Що є основою комедії Ніколаса Юделла «Ральф Ройстер Дойстер»?

5. Передайте зміст комедії Джона Стілла «Голка кумасеньки Гертон».

6. Чому Томаса Кіда вважають засновником жанру «кривавої трагедії»?

7. Які особливості творчості попередників В. Шекспіра К. Марло і Р. Гріна та його сучасників і послідовників Б. Джонсона, Т. Хейвуда, Д. Глетчер, Ф. Бомонта та Д. Ферда?

Вільям Шекспір

1. Що являє собою театр на межі XVI–XVII століть?

2. Що вам відомо про життя В. Шекспіра? Чому виникає так зване «шекспірівське питання»? В чому його суть?

3. Яким є образ «смуглявої дами» в сонетах автора?

4. Назвіть твори, які належать до першого періоду його творчості. Визначте їх тематику та ідейно-художній зміст.

5. Що стало об'єктом зображення хронік Шекспіра?

6. Які твори написав автор у другий період своєї творчості? В чому полягає головна ідея трагедії «Гамлет»?

7. Охарактеризуйте третій період художнього добутку драматурга. Які твори з'явилися у цей час? У чому їх своєрідність?

СПИСОК ОBOB'ЯЗKOBИX ДЛЯ ЧИТАННЯ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ З КУРСУ

1. *Героїчний епос*. «Пісня про Роланда», «Пісня про мого Сіда», «Пісня про Нібелунгів».
2. *Англосаксонський епос*. «Беовульф».
3. *Ірландський героїчний епос*. «Саги про Кухуліна».
4. *Давньоскандинавська література*. «Едда».
5. *Рицарський роман*. Основні групи романів:
 - Бретонські ле.
 - Цикл романів про Трістана та Ізольду, «Партсфаль», «Окасен і Ніколет».
 - Артуровські романи.
 - Романи про Св. Грааль.
6. *Поезія трубадурів, вагантів, мінезінгерів*.
7. *Міська література*. «Роман про Лиса», «Роман про Троянду».
8. *Франсуа Війон*. Лірика. «Малий заповіт», «Великий заповіт».
9. *Данте Аліґ'єрі*. «Нове життя», «Божественна комедія».
10. *Петрарка*. Сонети. «На життя Лаури», «На смерть Лаури».
11. *Джованні Боккаччо*. «Декамерон».
12. *Еразм Роттердамський*. «Похвала Глупоті», «Домашні бесіди».
13. *Томас Мор* «Утопія».
14. *Франсуа Рабле*. «Гаргантюа і Пантагрюель». *Михайло Бахтін*. «Сміхова культура».
15. *Поезія «Плеяди»*. Дю Белле. П'єр де Ронсар. Мішель Монтень.
16. *Матео Боярдо*. «Закоханий Роланд». *Людвіко Аріосто*. «Несамовитий Роланд».
17. *Ніколо Макіавеллі*. «Мандрагора». *Сомерсет Моем*. «Ніколо Макіавеллі».
18. *Мігель де Сервантес*. «Дон Кіхот».
19. *Джеффри Чосер*. «Кентерберійські оповідання».
20. *Лопе де Вега*. «Життя і смерть Вамби», «Фуенте Овехуна», «Собака на сіні», «Мадридські води», «Валенсіанська вдова», «Дівчина з глечиком», «Раба свого коханого».
21. *Крістофер Марло*. «Трагічна історія життя й смерті доктора Фауста».
22. *В. Шекспір*. «Гамлет», «Макбет», «Король Лір», «Отелло», «Ромео та Джульєтта», «Юлій Цезар», «Зимова казка», «Антоній і Клеопатра», «Річард II», «Річард III», «Генріх IV», «Генріх V», «Дванадцята ніч», «Венеціанський купець», «Приборкування норовливої», «Школа дружин», «Школа чоловіків», «Комедія помилок».

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Загальна характеристика літератури середньовіччя.
2. Кельтський та ірландський епоси.
3. Германський епос. «Беовульф».
4. Давньоскандинавська література.
5. Народна література XI–XIII ст.
6. Лірика трубадурів і труверів.
7. Французький героїчний епос.
8. Іспанський героїчний епос.
9. Німецький героїчний епос.
10. Рицарська література. Мінезанг.
11. Рицарський роман.
12. Клерикальна література.
13. Міська та народна літератури XII–XV століть. Сатира та дидактика.
14. Міська та народна лірика і драма.
15. Творчість Франсуа Війона.
16. Загальна характеристика епохи Відродження. Відродження в Італії (головні періоди, їх характеристики).
17. Данте Аліґ'єрі. «Божественна комедія».
18. Франческо Петрарка та Джованні Боккаччо.
19. Гуманізм кінця XIV–XV століть. Гурток Лоренцо Медічі. Боярдо та Аріосто.
20. Криза гуманізму в XVI ст. Торквато Тассо.
21. Гуманізм у Німеччині та Нідерландах. Еразм Роттердамський.
22. Відродження у Франції. Гурток Маргарити Наваррської.
23. Творчість Франсуа Рабле. «Гаргантюа і Пантагрюель».
24. Творчість «Плеяди». Мемуарна література. Мішель Монтень.
25. Відродження в Іспанії. Мігель де Сервантес.
26. Національна іспанська драма. Лопе де Вега та його школа.
27. Передвідродження в Англії. Джеффри Чосер. Загальна характеристика англійського Відродження. Гуманісти (Т. Мор).
28. Лірика, поезія та розвиток роману у XVI ст.
29. Розвиток англійської драми до та після В. Шекспіра.
30. Творчість В. Шекспіра.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

БІЛЕТ № 1

1. Загальна характеристика літератури середньовіччя.
2. Загальна характеристика епохи Відродження. Відродження в Італії (головні періоди, їх характеристики).
3. Аналіз художнього твору (на вибір викладача). (Тут і надалі в усіх білетах є це питання).

БІЛЕТ № 2

1. Кельтський та ірландський епоси.
2. Данте Аліґ'єрі. «Божественна комедія».

БІЛЕТ № 3

1. Германський епос. «Беовульф».
2. Франческо Петрарка та Джованні Боккаччо.

БІЛЕТ № 4

1. Давньоскандинавська література.
2. Гуманізм кінця XIV–XV століть. Гурток Лоренцо Медічі. Боярдо та Аріосто.

БІЛЕТ № 5

1. Народна література XI–XIII століть.
2. Криза гуманізму в XVI ст. Торквато Тассо.

БІЛЕТ № 6

1. Лірика трубадурів та труверів.
2. Гуманізм у Німеччині та Нідерландах. Еразм Роттердамський.

БІЛЕТ № 7

1. Французький героїчний епос.
2. Відродження у Франції. Гурток Маргарити Наваррської.

БІЛЕТ № 8

1. Іспанський героїчний епос.
2. Творчість Франсуа Рабле. «Гаргантюа і Пантагрюель».

БІЛЕТ № 9

1. Німецький героїчний епос.
2. Творчість «Плеяди». Мемуарна література. Мішель Монтень.

БІЛЕТ № 10

1. Рицарська література. Мінезанг.
2. Відродження в Іспанії. Мігель де Сервантес.

БІЛЕТ № 11

1. Рицарський роман.
2. Національна іспанська драма. Лопе де Вега та його школа.

БІЛЕТ № 12

1. Клерикальна література.
2. Передвідродження в Англії. Джеффри Чосер. Загальна характеристика англійського Відродження. Гуманісти (Т. Мор).

БІЛЕТ № 13

1. Міська та народна літератури XII–XV століть. Сатира та дидактика.
2. Лірика, поезія та розвиток роману в XVI ст.

БІЛЕТ № 14

1. Міська та народна лірика та драма.
2. Розвиток англійської драми до та після Вільяма Шекспіра.

БІЛЕТ № 15

1. Творчість Франсуа Війона.
2. Творчість Вільяма Шекспіра.

ТЕОРЕТИКО-ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ МАТЕРІАЛ. СЛОВНИК

- АЛЬБА (*«alba»* – з *італ.* «світанок») – пісня про розставання вранці закоханих після таємного побачення.
- АУТО (*ісп.* «*auto*») – драма релігійного характеру в середні віки в Іспанії і Португалії, що ставилася на вулицях і площах.
- БАЛАДА (*букв.* «танцювальна пісня») – пісня любовного змісту, що так чи інакше пов'язана з весняним обрядом.
- БАРД (*фр.* «*barde*») – 1. народний поет-співець у стародавніх кельтів. 2. переносно – поет. Барди розробляли ліричну поезію, пов'язану з музикою.
- ВАГАНТИ (*латин.* «*vagantes*») – бродячі люди.
- ГОЛПАРДИ – 1. так глузливо називають себе ваганти. Слово походить від імені біблійського язичника Голіафа, якого вбив цар Давид. 2. (*латин.* «*gula*» – «глотка»), крикуни, «любителі попоїсти і випити».
- ГОТИЧНИЙ СТИЛЬ характеризується асиметричними рівновеликими об'ємами споруди, що мають чітку вертикальну спрямованість.
- ГУМАНІСТИ – діячі епохи Ренесансу, що закликали захищати і прославляти особистість від посягання духовної і світської влади на право людини розвивати свої здібності й таланти.
- ДЕБАТИ – пісня, в якій висловлювалася «суперечка Зими і Літа» й яка супроводжувалася обрядовим дійством – спалюванням чучела зими.
- ДРУЇДИ (*латин.* «*Druidae*») – жерці у стародавніх кельтів, чаклуни, знахарі, які виконували й судові функції.
- ЖОНГЛЕР – народний співак у Франції.
- ЕВФУЇЗМ – квітуча, особливо вишукана мова, в якій надмірно використовуються різноманітні риторичні прийоми – метафори, порівняння, алітерації, асонанси, гра слів.
- ЕСХАТОЛОГІЯ (*грецьк.* «останній», «крайній» + «логія») – релігійне вчення про кінцеву долю людства і загробне життя окремої людини.
- ІНТЕРЛЮДІЯ – п'єса комічного змісту в Англії.
- ІНТЕРМЕДІЯ (*латин.* «*intermedius*» – «проміжний», «середній») – невеличка п'єса переважно гумористичного характеру, яку виконують між актами спектаклю.
- КЛЕРИКАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА (*латин.* «*clericalis*» – «церковний») – життя святих, життя місіонерів, есхатологічні сказання, церковна драма та ін.
- КОНСОНА / КОНЦОНА («*canzone*» – з *італ.* «пісня про кохання») – ліричний жанр середньовічної поезії трубадурів.
- КОНТАМІНАЦІЯ СЮЖЕТІВ – виникнення одного сюжету шляхом змішання інших.
- КОНТРРЕФОРМАЦІЯ (від «контр» і «реформація») – церковно-політичний рух у Західній Європі XVI–XVII ст. на чолі з папством проти

реформації за збереження і зміцнення феодальних відносин і панівного становища католицької церкви.

- КУРТУАЗНИЙ («*cour*» – з *фр.* «двір») – придворний, ідеальний, піднесений, витончений.

- ЛІТУРГІЙНА ДРАМА – вистава на біблійну тематику, що проводиться у храмі.

- МЕЙСТЕРЗИНГЕРИ – професійні співаки з міських жителів-бюргерів, що, на противагу поетам-лицарям, яких називають «панамі», іменують себе «майстрами».

- МІНЕЗІНГЕР («*minesang*» – з *нім.* «пісня про кохання») – автор рицарської лірики.

- МІРАКЛЬ («*miracle*» – «чудо») – драма із щасливим закінченням: небесні сили втручалися у долю грішника і рятували його.

- МІСТЕРІЯ («*mysterium*» – «таїнство») – вистава, що розігрувалася на міській площі. Це могла бути дія про гріхопадіння Адама і Єви чи зображення хресного шляху Ісуса Христа.

- МОРАЛІТЕ – п'єса моралізаторського характеру, що з'явилася у Франції в XV ст., в Англії у XVI ст. Алегоризм і дидактичність є основними рисами цього жанру.

- НАПІВЛІТУРГІЙНА ДРАМА – вистава релігійного змісту, що відбувається на паперті.

- НОВЕЛА (*італ.* «*novella*», букв. «новина») – коротке оповідання, найчастіше з оригінальною, несподіваною кінцівкою.

- РОМАН (*фр.* «*roman*» – «романтичний») – жанр художньої літератури, великий, складний за будовою, епічний, прозовий (рідше віршований) твір, в якому широко описані життєві події певної епохи, багатогранно й у розвитку змальовані персонажі.

- РУНИ (*нім.* «*Runen*», з давньосканд. «*run*» – «таємниця») – знаки давньогерманського письма. Рунічні написи відомі з II ст. до пізнього середньовіччя.

- РЕВЕРДІ (букв. «зазелення») – пісня, в якій оспівується оновлення природи, молода зелень, квіти, спів пташок та іноді на фоні цього – любовні зустрічі.

- ПАСТОРЕЛА («*pastoralis*» – з *латин.* «пастушачий») – вірш, в якому лицар на лоні природи зустрічає пастушку і починає до неї залицятися.

- ПАСТУРЕЛЬ – пісня, в якій зображувалися просте життя і почуття пастухів і пастушок на лоні природи.

- ПІКАРЕСКИЙ / ШАХРАЙСЬКИЙ РОМАН (*ісп.* «*pi'caro*» – «шахрай») – твір, в якому головними героями виступають дрібні аферисти, шулери, шахраї та інші декласовані типи суспільства.

- ПРИСПІВИ – уривки давніх народних пісень, зразки найпізнішої рицарської лірики, яким притаманна простодушна безпосередність тону і образів.

- РЕФОРМАЦІЯ (латин. *«reformatio»* – «перетворення», «поліпшення») – суспільно-політичний та ідеологічний рух у країнах Західної і Центральної Європи в XVI ст., що набув форми боротьби проти католицької церкви.

- РОМАНСЬКИЙ СТИЛЬ характеризується масивністю і простотою форм, склепистими й арочними конструкціями, лаконічністю скульптурних прикрас.

- СІРВЕНТА – вірш на будь-яку політичну, рідше – суто особисту тему, звичайно полемічного характеру.

- СОТІ' (*«sotie»* – «дуроці») – невеличкі, почасти імпровізовані, гострокомічні п'єски політичного характеру.

- ТЕНСОНА – спір між двома поетами на будь-яку моральну, літературну та подібну тему, де кожний викazuje свою репліку, як у живому діалозі.

- ТРУБАДУР (*«trobar»* – з фр. *«знаходити»*) – куртуазний поет, вірш якого вирізняється причудливим римуванням.

- ТРУВЕР (*«truverer»* – з фр. *«придумувати», «шукати»*) – автор рицарських романів, що вигадує цікаві казки про безкінечні пригоди лицарів.

- ФАБЛЮ (*Франція*) – короткі гумористичні оповідання, віршовані чи прозаїчні, в яких розповідається про шахраїв. Ці оповідання були доволі популярними серед міських жителів.

- ФАРС (*«farce»* – з фр. *«начинка»*) – комічна виставка, в якій зображуються невірні дружини, мнимі сліпі, що просять подаяння, пройдисвіти – адвокати, скупі старі та закохані донжуани. За характером та ідейною спрямованістю фарси подібні до фаблю і «Роману про Лиса». Тут ми знаходимо зображення буденних сторін життя: спритність, хитрість у справах інколи прославляються, інколи стають об'єктом сатири. Фарси оперують не індивідуальними характерами, а готовими типами-масками.

- ФАСТНАХТШПІЛІ (нім. *«Fastnacht»* – «масниця») – німецькі фарси, комічні сценки побутового характеру. Їх походження пов'язане з народною обрядовою грою, з процесіями ряджених, що ходили на масницю з будинку в будинок з короткими римованими привітаннями або комічними інсценуваннями.

- ФІЛІД – віщун, законознавець, знавець генеалогій найголовніших родів, давніх вірувань і переказів.

- ХУГЛАР – народний співак в Іспанії.

- ШАНСОН ДЕ ЖЕСТ (*«chansons de geste»*) – пісні про діяння.

- ШВАНКИ (*Германія*) – короткі гумористичні оповідання, віршовані чи прозаїчні, в яких розповідається про шахраїв. Ці оповідання були доволі популярними серед міських жителів.

- ШПІЛЬМАН – народний співак в Германії.

- ШПРУХ – моральний вислів, дидактичний жанр, що має народне коріння і який зберігся переважно в репертуарі мандруючих співаків-професіоналів нерицарського походження.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК № 1

Трактат Андрія Капелана «Про кохання» як «підручник» куртуазної поведінки

Рукописи називають автора трактату «Про кохання» «Андрієм, капеланом короля Французького»... Трактат написаний близько 1184–1186 рр. Наслідуючи Овідія, він складається з трьох книжок – як завоювати кохання, як зберегти кохання (це аналогія до плану «Науки кохання») та як уникнути кохання (це аналогія «Лікам від кохання»)... Історико-культурна цінність трактату Андрія величезна. Етику куртуазного кохання, яку ми відновлюємо, зокрема, з поезії трубадурів, – у систематичному вигляді викладено лише в цьому латинському творі придворного клірика. Овідій дає йому лише план, щодо змісту, який викладається за цим планом, він цілком належить середньовіччю. Для Овідія любовний побут був притулком від розпорядку суспільства з його офіційно визнаними цінностями, який тиснув на нього; для Андрія любовний побут – це найважливіший засіб організації рицарського суспільства та досягнення визнаних у ньому цінностей: любовне служіння розкриває рицарські звичаї, спонукає людей до славетних подвигів тощо. Для Овідія чарівність кохання в його стихійності та непередбачуваності, для Андрія – в стрункій схематичності та догматичності. Зрозуміло, це кохання, яке прославляє Андрій, – лише позашлюбне: тільки воно слугує становим виразом куртуазної «ввічливості», тоді як кохання подружнє або кохання чуттєве для Андрія та його читачів байдужі, оскільки обидва позастанові та понадстанові. Розбіжність між цією світською мораллю рицарства та християнською мораллю кліру не турбує Андрія... Від уславлення любові в двох перших книжках він спокійно переходить до такого ж систематичного каталогу жіночих вад у третій книзі: з точки зору земної та рицарської жінка заслуговує на всіляку шану, а з точки зору вищої та понадстанової вона заслуговує на всіляку зневагу, і ці два ідеологічні пласти лежать у свідомості Андрія поруч, не змішуючись...

(Гаспаров, М. Л. Любовный учебник и любовный письменник [Текст] / М. Л. Гаспаров // Жизнеописания трубадуров. Жан де Нострдам. Жизнеописания древних и наиславнейших провансальских пиитов, во времена графов прованских процветших. – М. : Наука, 1993. – С. 571–572).

Андрій Капелан. Про кохання. (уривки)

...Отже, насамперед належить розглянути, що таке кохання, і звідки його назва, і яка його дія, і між ким може бути кохання, та як досягається кохання, зберігається, збільшується, зменшується, закінчується, та про знаки взаємного кохання, та що робити одному з коханців, якщо інший порушив вірність.

1.1. Що таке кохання

Кохання – це певна вроджена пристрасть, що виникає від споглядання та надмірних міркувань про красу іншої статі, під впливом якої людина понад усе прагне досягти обіймів іншої людини і в тих обіймах за взаємним бажанням здійснити все, що постановило кохання.

Що кохання є пристрасть, тобто страждання, можна бачити наочно: бо доки не врівноважиться кохання обох закоханих, нема муки сильнішої за вічну тривогу закоханого не досягти бажаного кохання і дарма втратити плоди трудів своїх...

Але й коли потім звершиться любов між обома закоханими, не меншими стають побоювання закоханих: бо кожний боїться, щоб отримане його зусиллями не втрачено зусиллям іншого, а це набагато тяжче, ніж побачити, що його праця безплідна, а надія виявилася марною: важче втратити знайдене, ніж обманутися в бажаному. Він і образити свою любов боїться, і так багато чого він боїться, що й не перекажеш...

1.2. Між ким може бути кохання

Насамперед про кохання слід зазначити, що дано йому бути лише між особами різної статі: між двома чоловіками або двома жінками кохання собі місця не має, бо гадаю, що дві особи тієї самої статі аж ніяк не прилаштовані до любовної взаємності та до природних любовних дій; а в чому природа відмовляє, того й кохання соромиться...

1.3. Яка є дія кохання

Дія кохання полягає в тому, що справжній закоханий не піддається іржі скнарості, що кохання навіть грубу людину та невігласа змушує блищати красою, навіть низькородному дарує шляхетність норову, навіть зарозумілого благодіє смиренню, і будь-яке служіння коїться закоханим з великим благочинням. О, яке гідне подиву кохання, що осяює людей стількома чеснотами, що навчав кожного мати досить благих норовів!..

1.6. Скільки та які є засоби досягти кохання

...Деякі кажуть, що для досягнення кохання є п'ять способів, а саме, краса зовнішності, доброта норову, велика красномовність, багатий статок та швидка готовність до всього, що повелівають. Але на нашу думку, лише перші три способи належать до досягнення кохання, щодо двох останніх, їх слід цілком відкинути від його престолу, як покажуть тобі мої подальші настанови...

2.8. Про правила кохання

1. Шлюб не є причиною для відмови у коханні.
2. Хто не ревнує, той і не любить.
3. Подвійним коханням ніхто зобов'язаний бути не може.
4. Кохання, як всім відомо, завжди або зростає, або зменшується.
-
13. Розголошене кохання рідко буває довготривале.

14. Легким досягненням кохання буває знецінене, важким – набуває ціни.

.....
17. Нове кохання проганяє старе.

18. Лише звитяга робить будь-кого гідним кохання.

19. Якщо кохання слабшає, воно швидко гине та рідко відроджується.

.....
23. Кого мучать любовні помисли, той мало спить та мало їсть.

24. Будь-яке діяння закоханого спрямоване до думки про кохану.

(Капеллан, Андрей. «О любви» [Текст] / Андрей Капеллан // Жизнеописания трубадуров. Жан де Нострдам. Жизнеописания древних й наиславнейших провансальских пиитов, во времена графов прованских процветших. – М. : Наука, 1993. – С. 383–401).

ДОДАТОК № 2

Рицарський ідеал середньовіччя

Усюди, де рицарський ідеал сповідували у найчистішому вигляді, особливий наголос робили на його аскетичному елементі. У період розквіту він природно поєднувався з ідеалом чернецтва – у духовних рицарських орденах часів хрестових походів. Але мірою того, як дійсність знову і знову викривала його в неправді, він усе більш переміщався в царину фантазії, щоб зберегти там риси шляхетної аскези, які рідко бували помітні в реальному житті. Мандрівний лицар, подібно до тамплієра, вільний від земних уз і бідний...

Зв'язок рицарського ідеалу з високими цінностями релігійної свідомості – жалем, справедливістю, вірністю – жодним чином не є чимось штучним і поверховим. Але не цей зв'язок сприяє перетворенню рицарства на якусь прекрасну форму, на тип життя. І навіть безпосереднє укорінення рицарства у військовій мужності не змогло б його підняти до такого ступеня, якби жіноча любов не була тим палаючим жаром, що вносив живе тепло в цю складну єдність почуттів та ідей.

Глибокі риси аскетичності, мужньої самопожертви, властиві рицарському ідеалу, головним чином пов'язані з еротичною основою цього підходу до життя і, можливо, є всього-навсього моральною заміною незадоволеного бажання. Звичайно, любовне бажання знаходить форму і стиль не тільки в літературі й образотворчому мистецтві. Потреба додати любові шляхетних рис форми і стилю знаходить широкі можливості для їх реалізації у самому житті: у придворному етикеті, у світських іграх і розвагах, у жартах і військових вправах. Тут також любов постійно сублімується і романтизується: життя наслідує в цьому літературу, але й остання зрештою черпає усе з життя. Рицарський аспект любові все-таки у своїй основі виникає не в літературі, а в житті, в основу якого закладено заданий мотив лицаря і його дами серця.

Лицар і його дама серця – це первинний і незмінний романтичний мотив, що виникає і виникатиме завжди й усюди. Це найбезпосередніший перехід чуттєвого потягу в моральну чи майже моральну самовідданість, що природно випливає з необхідності за присутності своєї дами виявляти мужність, піддаватися небезпеці, демонструвати силу, терпіти страждання – честолюбство, знайоме кожному шістнадцятирічному юнакові. Прояв і задоволення бажання, що здаються недосяжними, замінюються подвигом в ім'я любові. І тим самим смерть негайно ж стає альтернативою такого задоволення, забезпечуючи, так би мовити, звільнення обох сторін.

Томлива мрія про подвиг в ім'я любові, що переповнює серце і сп'янює, росте і поширюється рясною порослю. Первісна проста тема незабаром уже починає піддаватися ретельній розробці – внаслідок духовної потреби в усе новому і новому її втіленні. Та й сама пристрасть додає більш сильних барв цим мріям з їх любовними стражданнями і зрадами. Подвиг має полягати у звільненні дами від жахливої небезпеки, що загрожує їй. Так до первісного мотиву додається стимул ще більш дієвий. Спочатку справа обмежується основним персонажем, героєм, що жадає перетерпіти страждання заради своєї дами; але незабаром уже це сполучається з бажанням визволити з лиха жертву страждання. А може, у своїй основі такий порятунок завжди зводиться до охорони дівочої цнотливості, до захисту від стороннього зазіхання, для того щоб залишити за собою врятований трофей? У всякому випадку, із усього цього виникає чудовий мотив, що поєднує рицарство та еротику: юний герой, що рятує безневинну діву. Супротивником його може бути якийсь щиросердий дракон, але сексуальний елемент і тут безпосередньо присутній.

Звільнення діву – найбільш первинний і романтичний мотив, що не втрачає своєї свіжості. У літературі через занадто часте повторення цього мотиву якийсь час його уникають, зате він постійно з'являється в нових обладунках – скажімо, у романтичній атмосфері ковбойських фільмів.

Важко встановити, якою мірою в цьому уявленні про героя-коханця виявляється чоловічий і якою мірою – жіночий погляд на любов. Чи був образ залицяльника і чи було це тим, до чого прагнув чоловік, чи ж саме бажання жінки знаходило тут своє втілення? Очевидно, все-таки перше. Взагалі при зображенні любові переважають винятково чоловічі погляди, у всякому випадку аж до новітніх часів. Погляд жінки на любов залишається усе ще неясним і прихованим, це набагато інтимніша і глибша таємниця. Жіноча любов не має потреби в романтичній сублімації, в піднесенні до рівня романтичного героїзму, тому що за своїм характером жінка невіддільна від материнства, любов її вже піднесена сама по собі, і тут немає необхідності вдаватися до мрій про відвагу і жертвність – всупереч себелюбності й еротиці. У літературі погляд жінки на любов здебільшого відсутній не тільки тому, що творцями цієї літератури були чоловіки, але також і тому, що для жінки сприйняття любові через літературу є набагато меншою необхідністю, ніж для чоловіка.

Образ шляхетного лицаря, що страждає заради своєї коханої, – насамперед суто чоловіче уявлення про те, яким чоловік хоче сам себе бачити. Мрію про себе як про визволителя він переживає ще більш напружено, якщо виступає інкогніто і стає відомим лише після здійснення подвигу. У цій таємничості безперечно ховається також романтичний мотив, обумовлений жіночими уявленнями про любов. В апофеозі сили і мужності, уособлених у вигляді вершника, що летить на коні, потреба жінки в шануванні сили зливається з гордістю і фізичними якостями чоловіка.

Суспільство епохи Середньовіччя з юнацькою ненаситністю культивувало ці примітивно-романтичні мотиви. Важливе місце в Середньовіччі приділялося турнірам, які характеризуються як драматичним, так і яскраво вираженим еротичним змістом. Спорт у всі часи містить у собі драматичний і еротичний елементи: змагання з веслування і футбольні змагання наших днів мають значно більше емоційне забарвлення середньовічних турнірів, ніж це усвідомлюють і самі спортсмени, і глядачі. Але якщо сучасний спорт повернувся до природної, майже грецької, простоти, середньовічний, і у всякому разі пізньосередньовічний турнір – це спорт, перевантажений прикрасами, обтяжений важким декором, де драматичний і романтичний елементи підкреслюються настільки явно, що він безпосередньо виконує функцію драми.

Час пізнього Середньовіччя – один з тих завершальних періодів, коли культурне життя вищих прошарків суспільства майже цілком зводиться до світських забав. Дійсність сповнена пристрастей, важка і жорстока; її зводять до прекрасної мрії про рицарський ідеал, і життя будується, як гра. У гру вступають в образі Ланселота; це грандіозний самообман, але його болісна неправдоподібність пом'якшується тим, що і проблиск насмішки дозволяє позбутися власної неправди. В усій рицарській культурі XV сторіччя панує хитка рівновага між легким глузуванням і сентиментальною серйозністю. Яскраво виражений еротичний характер турніру вимагав кривавої шаленості. За своїми мотивами турнір найбільше нагадує змагання з давньоіндійського епосу: центральним мотивом Махабхарати також є битва за жінку.

(Хейзинга, Й. Осень средневековья [Текст] / Й. Хейзинга. – М. : Наука, 1988. – С. 81–89).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. **Алексеев, М.** Литература средневековой Англии и Шотландии [Текст] / М. Алексеев. – М., 1984.
2. **Андреев, М. Л.** Средневековая европейская драма. Происхождение и становление [Текст] / М. Л. Андреев. – М., 1989.
3. **Аникин, Г. В.** История английской литературы [Текст] / Г. В. Аникин, Н. П. Михальская. – М., 1975.
4. Античное наследие в культуре Возрождения [Текст] : сб. статей. – М., 1982.
5. **Артамонов, С. Д.** Франсуа Рабле [Текст] / С. Д. Артамонов. – М., 1964.
6. **Баткин, Л. М.** Данте и его время [Текст] / Л. М. Баткин. – М., 1965.
7. **Бахтин, М. М.** Творчество Франсуа Рабле и народная культура Средневековья и Ренессанса [Текст] / М. М. Бахтин. – М., 1965.
8. **Бахтин, М. М.** Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Возрождения [Текст] / М. М. Бахтин. – М., 1990.
9. **Брагина, Л. М.** Итальянский гуманизм. Этические учения XIV–XV веков [Текст] / Л. М. Брагина. – М., 1977.
10. **Вентадорн де Бернарт.** Песни [текст]. – М., 1979.
11. **Війон, Ф.** Життя і твори [Текст] / Ф. Війон : пер., передмова і примітки С. Гординського. – Мюнхен, 1971.
12. **Виппер, Ю. А.** Поэзия Плеяды [Текст] / Ю. А. Виппер. – М., 1976.
13. **Гальфрид, Монмутский.** История бриттов. Жизнь Мерлина [Текст]. – М., 1984.
14. **Гаспаров, М. Л.** Любовный учебник и любовный письмовник [Текст] / М. Л. Гаспаров // Жизнеописания трубадуров. Жан де Нострдам. Жизнеописания древних и наиславнейших провансальских поэтов, во времена графов провансских процветших. – М. : Наука, 1993.
15. **Гинзбург, Л.** Лирика вагантов [Текст] / Л. Гинзбург. – М., 1970.
16. **Голенищев-Кутузов, И. Н.** Творчество Данте и мировая культура [Текст] / И. Н. Голенищев-Кутузов. – М., 1971.
17. **Горфункель А. Х.** Философия Возрождения [Текст] / А. Х. Горфункель. – М., 1980.
18. **Гуревич, А. Я.** История и сага [Текст] / А. Я. Гуревич. – М., 1972.
19. **Гуревич, А. Я.** Категории средневековой культуры [Текст] / А. Я. Гуревич. – М., 1972.
20. **Гуревич, А. Я.** Проблемы средневековой народной культуры [Текст] / А. Я. Гуревич. – М., 1981.
21. **Державин, К. Н.** Сервантес: жизнь и творчество [Текст] / К. Н. Державин. – М., 1978.
22. Древнеанглийская поэзия [Текст]. – М., 1982.
23. **Емохонова, Л. Г.** Мировая художественная литература [Текст] / Л. Г. Емохонова. – М. : Академия, 1999.

24. **Емохонова, Л. Г.** Философия Возрождения [Текст] / Л. Г. Емохонова, Л. Х. Горфинкель. – М., 1980.
25. Жизнеописания трубадуров [Текст]. – М., 1993.
26. **Жирмунский, В. М.** История западноевропейской литературы. Средние Века и Возрождение [Текст] / В. М. Жирмунский. – М., 1999.
27. **Жирмунский, В. М.** Народный героический эпос: Сравнительно-исторические очерки [Текст] / В. М. Жирмунский. – М.; Л., 1962.
28. Западноевропейская средневековая словесность [Текст]; под ред. Л. Г. Андреева. – М., 1985.
29. Из истории культуры средних веков и Возрождения [Текст]. – М., 1976.
30. Исландские саги. Ирландский эпос [Текст]. – М., 1973.
31. История зарубежного театра [Текст]. – М. : Просвещение, 1981.
32. **Капеллан, Андрей.** О любви [Текст] / Андрей Капеллан // Жизнеописания трубадуров. Жан де Нострам. Жизнеописания древних и наиславнейших провансальских пиитов, во времена графов прованских процветших. – М. : Наука, 1993. – С. 383–401.
33. **Ковалева, Т. В.** Литература Средних Веков и Возрождения [Текст] / Т. В. Ковалева. – Минск : Университетское изд-во, 1988.
34. **Кретьен де Труа.** Эрек и Энида. Клижес [Текст]. – М., 1980.
35. Культура эпохи Возрождения и Реформации [Текст] : сб. статей. – М., 1981.
36. **Ле Гофф, Ж.** Цивилизация средневекового Запада [Текст] / Ж. Ле Гофф. – М., 1992.
37. Лирика средневековой Франции [Текст]. – М., 1991.
38. **Лосев, А. Ф.** Эстетика Возрождения [Текст] / А. Ф. Лосев. – М., 1978.
39. Малые жанры старофранцузской прозы [Текст]. – М., 1995.
40. **Маршак, С.** Английские и шотландские баллады [Текст] / С. Маршак. – М., 1973.
41. **Мейлах, М. Б.** Язык трубадуров [Текст] / М. Б. Мейлах. – М., 1975.
42. **Мелетинский, Е. М.** Введение в историческую поэтику эпоса и романа [Текст] / Е. М. Мелетинский. – М., 1986.
43. **Мелетинский, Е. М.** Историческая поэтика новеллы [Текст] / Е. М. Мелетинский. – М., 1990.
44. **Мелетинский, Е. М.** Средневековый роман. Происхождение и классические формы [Текст] / Е. М. Мелетинский. – М., 1983.
45. **Мелетинский, Е. М.** «Эдда» и ранние формы эпоса [Текст] / Е. М. Мелетинский. – М., 1963.
46. **Менендес Пидаль Рамон.** Избранные произведения [Текст] / Пидаль Рамон Менендес. – М., 1961.
47. **Михайлов, А. Д.** Старофранцузская городская повесть «фаблио» и вопросы специфики средневековой пародии и сатиры [Текст] / А. Д. Михайлов. – М., 1986.

48. **Михайлов, А. Д.** Французский рыцарский роман и вопросы типологии жанра в средневековой литературе [Текст] / А. Д. Михайлов. – М., 1986.
49. **Мэлори, Т.** Смерть Артура [Текст] / Т. Мэлори : В 3 кн. – М., 1991.
50. **Немилов, А. Н.** Немецкие гуманисты XV века [Текст] / А. Н. Немилов. – Л., 1979.
51. Песни трубадуров [Текст]. – М., 1979.
52. **Плавкин, З. И.** Лопе де Вега [Текст] / З. И. Плавкин. – М.; Л., 1960.
53. Поэзия вагантов [Текст]. – М., 1975.
54. Поэзия трубадуров. Поэзия миннезингеров. Поэзия вагантов [текст]. – М., 1979.
55. **Пуришев, Б. И.** Литература эпохи Возрождения [Текст] / Б. И. Пуришев. – М., 1996.
56. **Пуришев, Б. И.** Очерки немецкой литературы XV–XVII веков [Текст] / Б. И. Пуришев. – М., 1975.
57. Предания и мифы средневековой Ирландии [Текст]. – М., 1991.
58. Романсеро [Текст]. – М., 1970.
59. Скандинавская баллада [Текст]. – Л., 1978.
60. **Смирнов, А. А.** Средневековая литература Испании [Текст] / А. А. Смирнов. – Л., 1969.
61. **Собуцкий, М.** Средневековые притчеобразные нарративы: общечеловеческое знание о структурах возможных событий [Текст] / М. Собуцкий // Рациональность и семиотика дискурса. – К., 1994.
62. Средневековый роман и повесть [Текст]. – М., 1974.
63. **Стеблин-Каменский М. И.** Мир саги [Текст] / М. И. Стеблин-Каменский. – Л., 1971.
64. Средневековые французские фарсы [Текст]. – М., 1981.
65. **Фаблио.** Старофранцузские новеллы [Текст]. – М., 1971.
66. **Фавос, Жан.** Франсуа Вийон [Текст] / Жан Фавос. – М., 1991.
67. Фарсы об адвокате Патлене [Текст]. – М., 1951.
68. **Хейзинга, Й.** Осень средневековья. Исследование форм жизни, уклада и форм мышления в XIV–XV вв. во Франции и Нидерландах [Текст] / Й. Хейзинга. – М., 1988.
69. **Хойслер, А.** Германский героический эпос и сказание о Нибелунгах [Текст] / А. Хойслер. – М., 1960.
70. **Шалагінов, Б. Б.** Зарубіжна література від античності до початку XIX сторіччя. Історико-естетичний нарис [Текст] / Б. Б. Шалагінов. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004.
71. **Шайтанов, И. О.** История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения [Текст] : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / И. О. Шайтанов : В 2 т. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.
72. **Штейн, А. Л.** История испанской литературы (средние века и Возрождение) [Текст] / А. Л. Штейн. – М., 1976.

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Розподіл навчального часу.....	4
Питання для самоконтролю та обов'язкова література.....	7
Практичні заняття.....	16
Загальні тести для самоконтролю.....	23
Контрольні питання. Підготовка до заліку.....	32
Список обов'язкових для читання художніх творів з курсу.....	41
Тематика рефератів.....	42
Питання до заліку.....	43
Теоретико-термінологічний матеріал. Словник.....	45
Додатки. Додаток № 1. Трактат Андрія Капелана «Про кохання» як «підручник» куртуазної поведінки	48
Додаток № 2. Рицарський ідеал середньовіччя.....	50
Список рекомендованої літератури.....	53